

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVII Lapkritis — November 17, 1972 Nr. 89

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

"GRUNDVERTRAG" — RYTŲ VOKIETIJOS ĮTEISINIMAS

Pasiekus susitarimą dėl pagrindinės sutarties (Grundvertrag) tarp Vakarų ir Rytų Vokietijų, kancleris Brandt pareiškė, kad šaltasis karas pasibaigė. Čia reikia pastebėti, kad toji sutartis kol kas buvo tik parašyta t.y. jos tekstas pasirašytas igaliotinių palidijant, jog jie taip sutarė. Kad ji išgaliotų dar reikalingas jos oficialus pasirašymas ir ratifikavimas, kuris įvyks jau po Vokietijos lapkričio 19 dienos rinkimų. Sakome įvyks, nes jei Brandtas ir pralaimės rinkimus, jo galimas įpėdinis jį greičiausiai pasirašys, nes krikščionys demokratai savo priešrinkiminę propagandą nukreipė ne tiek prieš Brandto Ostpolitik, kurią apvainikavo 'Grundvertrag', kiek jo ūkinę politiką, paspartinusią infliaciją.

Pagaliau ir nepasirašymas mažai ką pakeistų, nes toji sutartis išplaukė iš susidariusios padėties, kurios be karo greit nepakeis. O jei taip, ta

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

sutartis yra vertintina kaip sovietų laimėjimas. Ramintis čia galima gal tik tuo, kad kiekviename laimėjime slepiasi ateinančio pralaimėjimo šaknis.

Pagal sutartį tarp abiejų Vokietijų užmezgami normalūs diplomatiniai santykiai su tuo tik skirtumu, kad bent pradžioje bus pasikeista ne ambasadoriais, bet tik igaliotiniais. Be to, Keturi Didieji — JAV, Sovietų Sąjunga, D. Britanija ir Prancūzija pakartotinai pareiškė turinčios tam tikros atsakomybės "Fuer Deutschland als Ganzes" — visai Vokietijai. Tas pareiškimas leidžia tarti, kad Vokietija yra suskaldyta ir laikoma nesuvienyta kaip tik tų keturių (ar praktiškai vienos Sovietų Sąjungos) valia.

Būdamas suverenės valstybės, abi Vokietijos galės palaikyti diplomatinis santykius su kitais

kraštais ir galės paskirai įstoti į Jungtines Tautas. Dar palyginti neseniai Bonnos vyriausybė nutraukdavo diplomatinis santykius su tom valstybėmis, kurios užmegsdavo tokius santykius su Rytų Vokietija, tačiau tai nekludė jai palaikyti santykius su pačia Sovietų Sąjunga, Rytų Vokietijos atsiradimo kaltininku! Padėtis buvo tikrai absurdiška ir turėjo būti kada nors sutvarkyta.

Kaip sakėme, susidariusios padėties įteisinimas yra sovietų laimėjimas, tačiau iš kitos pusės Rytų Vokietijos įteisinimas bei suverenumo pripažinimas savyje slepia pavojus sovietams. Tiesa, kol kas ir dar tur būt ilgokai Rytų Vokietija negali panaudoti savo suverenumo prieš sovietus, tačiau nieko nėra amžino. Gali ateiti laikas, kada Rytų Vokietija savo formales suverenumo teises galės panaudoti ir praktiškai. Ar tai susijungimui su Vakarų Vokietija ar šiaip savistovesnei politikai.

Čia susiduriame su pa našiu klausimu, kas būtų Lietuvai naudingiau, ar kad ji būtų satelitas su didesniu atstovavimu užsienyje ar tik Sovietų Sąjungos dalis. Pirmoji galimybė be abejo būtų daugiau viliojanti. Rytų Vokietija tokios problemos jau neturi. Tiesa, 20 Raudonosios Armijos divizijų jos teritorijoje dar verčia laikytis bendros su sovietais melodijos, dar jos sienos apstatytos automatais, pradedančiais šaudyti į kiekvieną prie jų besitariančią, tačiau įtempimo sumažinimas automatiškai verčia prie saugumo priemonių ir budrumo sumažinimo. Dėlvis to ir negalint pasiūlyti kokios alternatyvos Brandto Ostpolitikai, reikia sutikti, kad ji logiška. Šaltasis

Praeitą šeštadienį, lapkričio 11 d., Clevelando akademikai skautai ir skautės įspūdingai atšventė savo metinę šventę, sutraukdami daug gražaus jaunimo. Nuotraukoje vaizdas iš šventės oficialiosios dalies. Iš kairės: Clevelando ASD pirm. Irena Navickaitė, Dalia Orantaitė ir prie vėliavos Rasa Šilėnaitė, Korpi Vytytis Clevelando skyr. pirm. Šarūnas Lazdinis ir Paulina Mašiotienė. J. Carlos nuotrauka

NIXONO IŠRINKIMU EUROPA PATENKINTA

M. SRAGENIS
Dirvos korespondentas
Europoje

m. jis taip pat pralaimėjo gubernatoriaus rinkimus Kalifornijoje. Nors jis buvo dėl to labai nusivylęs, tačiau savo nepalūžtama valia pasiryžo nekapituliuoti politikoje, ir 1968 m. negausia persvara laimėjo prezidento rinkimus prieš Humphrey. Buvęs daug kartinis pralaimėtojas savo nuoseklios politikos dėka pasidarė sekmingiausiu JAV prezidentiniu laimėtoju.

R. Nixono laimėjimu Europa yra patenkinta. Jo rivalis senatorius McGovern ne tik JAV, bet ir Europai buvo nepatikimas. Jo radikali politinė pažiūra daugumą europiečių baidė, kad jis gali JAV susilpninti viduje ir sumažinti Europai militarinę paramą. Europiečiai įtarė, kad McGovern gali pasukti JAV vairą dar labiau Maskvos ir Pekingo kryptimi. Dabar ši baimė atpuolė, nes R. Nixonas yra iš praeities žinomas kaip kietas demokratas ir atsparus veikėjas prieš diktatūras. Tiesa, kai kuriais diplomatiniais žygiais ir R. Nixonas yra atsparumo netekęs, tačiau iš dviejų gali mybių R. Nixono asmenybė yra tvirčiausia.

Labiausiai Europoje Nixono išrinkimu buvo užinteresuotas Anglijos premjeras E. Heath. Jis puikiai supranta, kad Europos ateitis ir jos likimas priklauso nuo JAV. Jei JAV atsidurs į tokio prezidento rankas, kuris vairą pasuks Maskvos link, tai Europa nukris, kaip prirokęs obuolys į komunistinių diktatorių sterblę. Todėl suprantama, kad premjeras E. Heath pirmasis nuoširdžiai pasidžiaugė ir pasveikino R. Nixoną kaip JAV nuosaikios ir tvirtos politikos tęsėją.

Nemažiau apsidžiaugė ir V. Vokietijos politikai, nes jie supranta, kad be JAV visa Vokietija tuoj atsidurs Honeckerio valdžion. Nors vokiečių socialdemokratų vadai televizijoje nepasirodė, o atsiuntė savo partijos reikalų vedėją Boerner, tačiau oficialiai kancleris W. Brandt pasiuntė sveikinimo telegramą R. Nixonui. Opozicijos vadai: Barzel ir Strauss pirmieji pasidžiaugė Austrijos, Vokietijos ir Šveicarijos bendroje televizijoje prez. R. Nixono laimėjimu.

Šių dienų Europa nėra vieninga ir nevienodai žiūri į JAV. Komunistinė Rusija ir jos visi satelitai nuolat varo propagandą prieš JAV kaip kapitalistinį ir imperialistinį kraštą. Jų tikslas — pirma iščiulpti JAV, o po to priversti prie JAV vidaus revoliucijos. Todėl bolševikinei Rusijai yra priimtinesnis tas kandidatas į JAV prezidentus, kuris yra politiškai silpnas, kuris yra kairesnis. Šiuo atveju McGovern buvo Maskvai labiau trokšamas prezidentas, negu R. Nixonas. Suprantama, kad Maskva R. Nixono išrinkimą sutiko iš pradžių be komentarų, o vėliau su šaltu diplomatinio rezervuotumu. Žinoma, Maskva bandys ir R. Nixoną palaužti ir priversti, kad jis pasiduotų jų reikalavimams ir apgaulei.

Nepamirškime, kad Europoje gyvena, Vydūno žodžiais tariant, "vergai ir dykiai", arba "ponai". Didelė Europos dalis yra Raudonosios armijos pavergta. Šities pavergtieji kraštai, jų tarpe ir Lietuva, laukia iš JAV pagrindinio dalyko: Laisvės. Prez. R. Nixonas savo pirmose kalbose po išrinkimo pareiškė, kad jis dirbs dėl viso pasaulio Taikos ir žmonių gerovės. Tai labai žavūs ir

(Nukelta į 2 psl.)

Kauno kalėjime vienoj kameroj su prof. Voldemaru ir Indrišiūnu

PRANCŪZŲ GENEROLAS PIERRE BILLOTTE
PASAKOJA SAVO ATSIMINIMUOSE

Prancūzų generolas Pierre Billotte, karo metu buvęs de Gaulle štabo viršininkas, vėliau Prancūzijos gynybos ministris ir prezidento Pompidou ekstrordinarinis ambasadorius Washingtone, šiomis dienomis išleido atsiminimų knygą "Le Temps des armes" (Plon leidykla), kurioje pasakoja savo karo nuotykius, plačiai aprašo kaip bėgdamas iš vokiečių nelaisvės pateko į NKVD rankas ir Kauno kalėjime sėdėjo vienoj kameroje su buvusiu Lietuvos ministru pirmininku prof. Augustinu Voldemaru ir buv. finansų ministru Julium Indrišiūnu.

Pierre Billotte II Pas. karo pradžioje, būdamas dar jaunas karininkas, jau vadovavo tankų daliniui ir prie Ardenų atmušo vokiečių divizijos Gross — Deutschland vieną tankų pulką, bet pats buvo sužeistas ir pateko į nelaisvę. Ligoninėje jį aplankė gen. Guderian ir jam pasakė: "Apgailėtauju, kad mes susipažistame tokiose aplinkybėse. Jūs gerai kovojote ir aš noriu jus pasveikinti už drąsą".

Pasveikęs Pierre Billotte buvo internuotas Oflag II Pomeranijoje su kitais šešiais tūkstančiais prancūzų karininkų. Bet iki paskutinio momento jis neprarado vilties pabėgti ir prisijungti prie gen. de Gaul-

le. 1940–41 m. žiemą su dviem draugais prancūzų karininkais Jean Richemont ir Jean de Person pabėgo ir po didelių nuotykių pasiekė Anglijoje gen. de Gaulle, kuris tuoj jį paskyrė savo štabo viršininku.

Dirvoje nuo ateinančio numerio duosime keletą ištraukų iš tos naujai pasirodžiusios knygos, plačiau sustodami kaip Billotte su dviem draugais prie Eitkūnų perėjo Lietuvon, tuo metu jau sovietų okupuotą, ir pateko į NKVD nagus.

Clevelande gyveną Lietuvos kariuomenės kūrėjai-savanoriai buvo pagerbti surengtame kariuomenės šventės minėjime. Iš kairės: kūrėjai - savanoriai V. Šenbergas, J. Kašuba, V. Čepukaitis, V. Brazulis, K. Eidukaitis ir J. Lozoraitis. Prie mikrofono LVS Ramovės Clevelando skyr. pirm. Knistautas, J. Carlos nuotrauka

AUSTRALIJA PALIKUS...

BALTIMORĖJE IR WASHINGTONĖ

ANTANAS LAUKAITIS

Baltimorėje jau 25-rius metus kiekvieną sekmadienį labai gerai veikia Radijo Vandalė, kurią įsteigė ir visą laiką ten dirba čia gimęs lietuvis Albertas Juškus, turintis aukštą Baltimorės miesto gaisrininkų virstininko padėjėjo pareigas ir pabrėžietis Kęstutis Laskauskas. Teko ir man šioje vandalėlėje pasakoti savuosius kelionės į pabrėžietis Kęstutis Laskauskas. Teko ir man šioje vandalėlėje pasakoti savuosius kelionės į pabrėžietis Kęstutis Laskauskas. Teko ir man šioje vandalėlėje pasakoti savuosius kelionės į pabrėžietis Kęstutis Laskauskas.

Beveik šimtą Baltimorėje teko pamatyti kelis lietuviškos veiklos subuvimus kuriuose buvo parodyta maždaug dalis to lietuviško gyvenimo šioje nedidelėje kolonijoje. Vienas iš pirmųjų rudens pastatymų buvo Balfo vakaras, įvykęs Lietuvių Namų salėje. Jau eilę metų šiai mūsų šalies organizacijai Baltimorėje vadovauja ir nenuilstamai dirba advokata dr. Elena Armanienė, su kuria susipažinus, buvo malonu keliais žodžiais pasikalbėti ir vėliau būti viešai baltimorietiams pristatytam kaip svečiui iš tolimosios Australijos. Pats vakaras sutraukė gana nemažai lietuvių ir visa programa buvo gerai atlikta vietinių ir svečių iš Philadelphiajos, jaunųjų meninių pajėgų. Marylando tautinių šokių grupė, vadovaujama taip pat jaunosios vadovės Aldonos Brazdytės, puikiai išpildė eilę mūsų tautinių šokių, kai Baltimorės Karaliaus Mindaugo šeštadieninės mokyklos, vadovaujamos mokytojos Kristinos Česonienės mokiniai puikiai pasirodė scenoje. Ypatinai gražiai sudainavo mergaičių kvintetas Danutė Jazutyte, Zita Štarkaitė, Renata Baraitė, Rasa Makarauskaitė ir Danutė Stankutė. Šios merginos, kurioms padeda mūsų žinomoji sūjė Aугaitė, sužavėjo ne tik mane, bet ir visus baltimorietis.

Malonu buvo būti didesniame vietinių lietuvių tarpe, matyti kaip ir čia taip gražiai lietuviškai yra linksminamasi ir tuo pačiu man, po ilgesnės pertraukos kelionėje, buvo smagu ir malonu vėl pamatyti savuosius gražius tautinius šokius, išgirstant ir puikias lietuviškas dainas. Sekančią sekmadienio dieną, po lietuviškų pamaldų, savoje

NIXONO...

(Atkelta iš 1 psl.)

gražūs idealai. Kas gi dėl jų nenori dirbti? Bet nepamirškime, kad teisinga ir garbinga taika pirmoj vietoj reikalauja visų tautų, visų valstybių ir visų žmonių laisvės. Lietuviai yra įpratę kentėti vargus ir skausmus, kuriuos jiems suteikė 123 m. rusų carų vergija ir dabartinė 29 metų komunistinė prispauda ir vergija. Jie nesitiki greit susilaukti kažkokios materialinės gėrovės, tačiau jie trokšta iš JAV, kaip žuvis vandens, laisvės ir valstybinės nepriklausomybės. Tie lietuviai, kurie balsavo JAV už Nixoną, jie dėjo visas viltis į dabartinę JAV Prezidentą, kad jis 4 metų valdymo būvyje dirbs ne tik dėl pasaulio taikos, bet ir dėl viso pasaulio laisvės ir dėl visų pasaulio žmonių demokratinio valdymosi. Su šiomis viltimis ir mes, gyvenantieji Europoje ir okupuotoje Lietuvoje, pasitinkame prez. R. Nixoną, džiaugiamės jo laimėjimu ir linkime sėkmingai vairuoti JAV, kad Laisvės Varpas skambėtų nuo New Yorko iki Vilniaus, Rygos, Talino, Kievo ir Taiwano.

lietuviškos vandalėlės Lietuvių Namuose vyko savaitgalio mokyklos tėvų komiteto ruošiami bendri pietūs, kur ir vėl jaukioje nuotaikoje teko praleisti kelias valandas.

Kalbant apie Baltimorę tenka tik džiaugtis, matant taip gražiai ir našingai lietuvius dirbant savąjį tautinį darbą. Smagu buvo matyti, girdėti ir vėliau susipažinti su čia gimusiu kun. Antanu Drauginiu, kuris buvęs marinas ir sunkiai sužeistas, vėliau baigęs kunigų seminariją, ištraukė į lietuviškąjį darbą ir būdamas didelis dainos mėgėjas ir šiandien vadovauja puikiam vyrų chorui, kai neoficialiai jis yra vadinamas "DP karaliumi", nes jo darbas yra lietuviškas darbas, nesvarbu ar jį dirba senieji ar naujieji lietuviai. Susipažinimo vakare ilgainiai skambėjo ir mūsų lietuviška daina.

Idomu kai Baltimorėje teko matyti tautinius šokius šokant ir akordeonu jiems grojant, kelis amerikiečius, kuriuos į lietuvių tarpą įjungė jų žmonos ar draugai. Dar idomiau buvo susipažinti su jauna, gražia italy kilmės amerikiete p. Velioniene, kuri ištiekėjusi už lietuvių turėdama 5 vaikus, pati juos veža į savaitgalio mokyklas mokintis lietuviškai, kai tuo pačiu laiku ji ir pati privačiai moko mūsų kalbos ir jau dabar labai gerai kalba lietuviškai. Pasirodo, kad ir mišrioje šeimoje galima rasti gražią lietuvišką išeitį.

WASHINGTON teko būti kone du kartus. Pirmąjį kartą dalyvavau rengtame šio miesto lietuvių piknike, kur teko susipažinti su LB Apylinkės pirmininku ir ALT atstovu Jonu Geniu, kuris forsorlaudamas vienoje iš aukštųjų mokyklų šiuo metu be savo lietuviškojo darbo yra labai užsiėmęs ir su respublikonų kandidato prezidento Nixono rinkimine propaganda lietuvių tarpe. Buvau ir aš apdovanotas lietuviškais propagandiniais ženklais, tik gaila, kone tuo pačiu metu, savo balsą turėsiu atiduoti už Australijos būsimąjį ministrį pirmininką, nes ir pas mus bus vyriausybės rinkimai.

Malonu buvo susipažinti sostinės lietuvių Amerikos Balso tarnautojus buv. jūrų kapitoną P. Labanauską, p. Jurgėlienę, aktorį Jurgį Blekaitį, rašytoją K. Almeną, poetą Nyką-Nyliną, jo žmoną dailininkę Sandrą, veiklią bendruomenės atstovę Jūratę Micutaitę ir daugelį kitų. Visi jie nuoširdžiai mane priėmė, buvau pakviestas kalbėti per Amerikos Balsą, kai ši nauja draugystė su sostinės lietuviais parodė man, kad ir čia aktyviai dirbamas lietuviškasis darbas.

Pačioje sostinėje teko pamatyti idomius valdžios pastatus, senatą, kongresą, karių kapines, nežinomojo Kareivio kapą ir kt. Visa tai, kaip ir pačios Baltimorės žymieji istoriniai paminklai, padarė labai gerą ir gražų įspūdį.

Washington teko labai malonu buvo susipažinti su Lietuvių Pasituntinys patarėjų ir ponia dr. Bačkio ir mūsų nepavargstančiąja p. Kajeckiene, (ministris Kajeckas tuo metu sirgo) kuri labai maloniai aprodė visą pasituntinys, naujai įrengtą pilną lietuviškų vestuvių skyrių, visur maloniai pasitinkama ir pasakodama labai idomių savo išgyvenimų ilgoje lietuviškoje diplomatinėje tarnyboje. Tikrai malonu buvo matyti mūsų Vyti, puošiant pasituntinys lėjimo duris, kai gatvėje specialios lentelės praeiviams sakė, jog čia yra Lietuvos Ambasados vieta.

Be visų gražių ir malonių dalykų buvo skaudu girdėti p. Kajeckienės pasakojimą, kaip ji pati, jos vyras ir dr. Bačkis pasiskirais atvejais buvo juodųjų chuliganų užpulti ir apmušti. Šiuo metu sostinėje gyvena jau 80% juodųjų ir vakarais beveik neįmanoma pasirodyti gatvėje.

Keista ir man buvo Baltimorėje ir sostinėje matyti vakarais gatves pilnas juodųjų kai Baltimorėje teko susipažinti "sa

PRAEITIES ŠEŠĖLIAI (2)

APIE RASEINIŲ MAGDĘ IR KITUS DALYKUS

K. MAŽONAS

Vyresniųjų žmonių tarpe dažnai girdėdavau kalbas ir pasakojimus apie įvairius epizodus iš vyresniųjų prieš rusus sukilimo 1831 ir 1863 metais. Prisimenu vieną iš tokių pasakojimų.

1831 metais per pirmąjį sukilimą Raseiniuose įsikūrė laikinoji sukilėlių vyriausybė ir jos kariu dalinio štabas. Rusai pasituntė skaitlingą raitelių būrį užimti miestą. Sukilėliai iš anksto sužinoję apie rusų kėslus, skaičiumi būdami daug silpnesni, laiku iš miesto pasitraukė ir todėl miestas buvo rusų užimtas be pasipriešinimo, net be vieno šūvio.

Rusų dalinio vadas savo vyriausybei raportavęs: "Prabaudos upę raitai perplaukė. Raseinių tvirtovę šturmuodami užėmė". Netenka abejoti kad už tokį didvyrišką žygi ordina ir paaukštini mair šio narsaus žygio dalyvių neaplenkė. Artik ne šituo pasakojimu pasiremdamas L. E. korespondentas Sukuria legendą, kokią randame XXIV tome kur Raseinių aprašyme minėtas upelis Prabauda kaip miestui artimiausias padaromas navigaciniu taip bent reiktų manyti, nes ten teigia, kad nuo 1912 metų įvestas Raseinių tiesioginis garlaivis susisiekimas su Kaunu. Nevien Prabauda bet ir Šaltuona bei Jura (Šešuvis) ne tik laivų bet ir baidarių naudojimui netinka.

Nuo senų nepamenamų laikų reiktų manyti ir iki šiol artimiausia Raseiniams laivų prielauka Nemune yra 30 kilometrų atstume minėtoji Šiline. Išui Nemune išėjus ir iki jam užšalant, susisiekimui su Kaunu ir ypatinai prekų gabenimui Raseinių - Šilinės traktas buvo daugiausiai naudojamas. Nuo ankstyvo pavasario ir iki vėlyvo rudens iš mano uošvio prie šito vieškelio gulinio ūkio galėjau kasdien stebėti didelių vežimus, dažnai drobinėmis būdomis pridengtus ir balagolomis vadinamus išlėto slenkančius per Kalnujus ir Šimkaičius Šilines prielaukos ar grįžtančius Raseinių link.

Čia pat, sutinkamas ir kitas netikslumas, būtent, kas liečia vykusius lietuviškus parengimus ir koncertus. Kadangi to mano gyvenimo laikotarpiu šitie reikalai mane itin domino ir kaip mūsų sakoma turėjau pramuštą galvą, vykdamas į Raseinius tikėjauši čia rasiąsi didesniar mažesni būri veiklių lietuvių kurie lietuviškais parengimais domisi ir veikia. Deja, greit teko nusivilti nes niekas iš paklaustųjų negalėjo prisiminti kad ir iš netolimos praeities kad kas toje srityje būtų veikta ar daroma. Aišku kad savaime kilo klausimas kur slėpėsi to neveiklumo priežastis. Atsakymas netrukus paaikškėjo kada susipažinau su miesto gyventojų tautybes atžvilgiu sudėtimi ir jų vartotomis kalbomis.

Kaip ir visų Lietuvos miestų bei didesnių miestelių gyventojų daugumą sudarė žydai. Išskyrus žemesniuosius įstaigų tarnautojus bei raštininkus, visų valdiškų įstaigų valdininkai buvo rusai. Be kapeliono, miesto keturklasės mokyklos, visi mokytojai buvo rusai ir tik pradinės mokyklos vedėju buvo lietuvis Viktoras Misiurevičius. Iš keturių mieste praktikuojančių gydytojų du buvo žydai -- Chonochir Mankovski, vienas lenkas Stanislovas Kovaliauskas, Paklonių dvaro savininkas ir apskrities gydytojas ukrainiečių kilmės rusas Ivanickij-Vasilenko. Šis, pastarasis, dėl savo užimamos valdiškos vietos, taip saktant ex officio Kražių įvykiuose privalėjęs sekti vykdomą plakimo egzekuciją. Žmonių teigimu jis kiek galėdamas grynės ir užstojęs, tuo sumažindamas kirčių skaičių. Yra pagrindo manyti, kad jis save, skaitė ukrainiečių ir gal dėl to jam nemalonios Kražių tragedijoj pildytos pareigos visada būdavo sa vyje susikaupęs, nekalbus, visą amžių likęs vienišas ir su niekuo, taigi ir su rusais, nebendravo. Žmonėms buvo paslaugus ir lengvai prieinamas. Lenkas daktaras Dancevičius dėl savo menkos sveikatos nebepraktikavo ir valdininkaudamas dirbo smulkaus kredito bankelyje. Iš dviejų mieste veikusiu vaistinių viena buvo žydo Rosenbliumo kiek vėliau perėjęs lenko V. Rajkonskio nuosavybėn, kita priklausė, jau tuo metu mirusio, sulenkėjusio vokiečio Edelio šeimai, kuri buvo atsargos mahoro Mickevičiaus globoje ir kurios vedėju buvo didelis idealistas patriotas vaistininkas Severinas Bucevičius. Čia teko ir man dirbti.

Raseiniai, kurie iki tol teturėjo vienintelį teisės reikalais patarėją privačių advokatą Levy, susilaukė diplomuoto teisininko Andrejaus Mačio, kuris atsisakęs galimos karjeros dirbdamas sveltur, ryžosi dirbti ir tarnauti savam krašte ir savo žmonėms.

Kadangi to mano gyvenimo laikotarpiu šitie reikalai mane itin domino ir kaip mūsų sakoma turėjau pramuštą galvą, vykdamas į Raseinius tikėjauši čia rasiąsi didesniar mažesni būri veiklių lietuvių kurie lietuviškais parengimais domisi ir veikia. Deja, greit teko nusivilti nes niekas iš paklaustųjų negalėjo prisiminti kad ir iš netolimos praeities kad kas toje srityje būtų veikta ar daroma. Aišku kad savaime kilo klausimas kur slėpėsi to neveiklumo priežastis. Atsakymas netrukus paaikškėjo kada susipažinau su miesto gyventojų tautybes atžvilgiu sudėtimi ir jų vartotomis kalbomis.

Kaip ir visų Lietuvos miestų bei didesnių miestelių gyventojų daugumą sudarė žydai. Išskyrus žemesniuosius įstaigų tarnautojus bei raštininkus, visų valdiškų įstaigų valdininkai buvo rusai. Be kapeliono, miesto keturklasės mokyklos, visi mokytojai buvo rusai ir tik pradinės mokyklos vedėju buvo lietuvis Viktoras Misiurevičius. Iš keturių mieste praktikuojančių gydytojų du buvo žydai -- Chonochir Mankovski, vienas lenkas Stanislovas Kovaliauskas, Paklonių dvaro savininkas ir apskrities gydytojas ukrainiečių kilmės rusas Ivanickij-Vasilenko. Šis, pastarasis, dėl savo užimamos valdiškos vietos, taip saktant ex officio Kražių įvykiuose privalėjęs sekti vykdomą plakimo egzekuciją. Žmonių teigimu jis kiek galėdamas grynės ir užstojęs, tuo sumažindamas kirčių skaičių. Yra pagrindo manyti, kad jis save, skaitė ukrainiečių ir gal dėl to jam nemalonios Kražių tragedijoj pildytos pareigos visada būdavo sa vyje susikaupęs, nekalbus, visą amžių likęs vienišas ir su niekuo, taigi ir su rusais, nebendravo. Žmonėms buvo paslaugus ir lengvai prieinamas. Lenkas daktaras Dancevičius dėl savo menkos sveikatos nebepraktikavo ir valdininkaudamas dirbo smulkaus kredito bankelyje. Iš dviejų mieste veikusiu vaistinių viena buvo žydo Rosenbliumo kiek vėliau perėjęs lenko V. Rajkonskio nuosavybėn, kita priklausė, jau tuo metu mirusio, sulenkėjusio vokiečio Edelio šeimai, kuri buvo atsargos mahoro Mickevičiaus globoje ir kurios vedėju buvo didelis idealistas patriotas vaistininkas Severinas Bucevičius. Čia teko ir man dirbti.

Raseiniai, kurie iki tol teturėjo vienintelį teisės reikalais patarėją privačių advokatą Levy, susilaukė diplomuoto teisininko Andrejaus Mačio, kuris atsisakęs galimos karjeros dirbdamas sveltur, ryžosi dirbti ir tarnauti savam krašte ir savo žmonėms.

Nuo 1911 metų ta tre-

jukė padidėjo dar dviem būtent, kada prie apskrities žemės tvarkymo komisijos buvo priskirti agronomas Juozas Tubelis ir matininkas Boleslovas Jakutis. Bet šie du pastarieji, daugiausia dirbdami apskrity, miestepasirodydavo vien savaitgaliais ir tai dar nevisais. Rusų valdininkijos privatus bendravimas ribojosi taip vadinamu ba jorų klubu, kur taip pat lankydavosi ir žydų šviesuomenė. Lenkiškai kalbančioji šviesuomenė spietėsi Višomirskienės namuose "dvorek" (dvarelis) vadinamu ir jį artimai rišančioj klebonijoje kur tuo metu klebonavo kun. dekanas Dočkus. Buvo matomai ir nemažai vokiškų šeimynės jie kaip ir rusai Senatorių gatvėje turėjo savo maldyklas.

Išskaitant ir mane buvome šeši dar nevedę viengungiai kurio kiekvieno gyvenamos patalpos ribojosi dažniausiai vienu kambariu. Visame mieste neprisimenu nei vienos inteligentiškos ar bent kiek šviesesnės lietuviškos šeimos kur šie viengungiai būtų galėję buvoti ir bendrauti šeimyninė ir sau artimesnėje aplinkoje. Bucevičiaus vedamoji vaistinė arba jo ten gyvenamas kambarys lyg atstovavo klubą, kur kuone kas vakarą tai vienas tai kitas užeidavo pabendrauti ir persimesti žodžiu.

Raseinių žemėje, tame derlingame darbsčių žemaičių ūkininkų krašte visais laikais ištikimavo kalbai ir papročiams buvo nemažai ir dvarų, kurie daugumoje buvo ne dideli, nevirsiją 250 ha. ūkiai. Nors kairie iš šių dvarininkų ir laikė save lietuviais, ir be išimties visi kalbėjo (mokėjo) lietuviškai bet, jų namų kalba ir papročiai buvo lenkiški.

Iš šitų smulkesnių dvarininkų tarpo kilo tokie žmonės kaip Dionizas Poška, A. Fromas-Gužutis, M.D. Silvestravicius, S. Paškevičienė, S. Stanevičius, T. Daugirdas ir kiti, kurie nors ir neturėdami akademinų laipsnių, bet kaip mokėdami ir sugebėdami vien tik gilos idėjos ir meilės savo tėvynei vedami plėšė užleistus ir piktžolėmis želstančius lietuviškus dirvonus puredami dirvą tautiniam, o per tai ir Lietuvos, prisikėlimui.

(Bus daugiau)

WEAVERS NEEDED NOW

Experienced Weavers needed by high quality manufacturer of mens suits, sportcoats, and slacks. This is a very good opportunity for someone skilled at working with fine fabrics. We offer good pay and many employee benefits. Working conditions are very pleasant at our modern plant located in Baltimore County just a few miles from the Beltway. Please apply between 8:30 a.m. and 12 noon.

J. SCHOENEMAN INC.
9818 REISTERSTOWN RD.
OWINGS MILLS, MD.

WANTED EXPERIENCED MACHINISTS

Must be able to work from blue prints and close tolerance.

also
Hydraulic valve assemblers with honing experience.
Work in winter & summer sports area. Steady work & working conditions.

OLMSTED PRODUCTS CO.
Aero Park Drive
Traverse City, Mich.
616-946-2450

(84-87)

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1972.

Artėjančių Kalėdų švenčių proga siūlome tris specialiai parinktus siuntinius iš tokių daiktų, kurie labiausiai yra reikalingi Lietuvoje ir bus tikrai naudingi Jūsų giminėms.

MISRUS KALĖDINIS 1972.

Vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztinis, itališkas vyriškas arba moteriškas nailoninis liptaltis, vilnonės angliškos vyriškai eilutei medžiagos, vilnonė medžiaga sijonui, 3 jardai specialios storos crimplene medžiagos moteriškai eilutei, puikus vyriški nailono marškiniai arba bliuskutė, 1 dėžė šokoladinių saldinių ir 20 anglišių geriausios rūšies cigarečių. \$125.00.

MOTERIŠKAS KALĖDINIS 1972.

Komplektas moteriškų nailoninių apatinių, arba vilnonių, gėlėta arba su ornamentais vilnonė skarelė, 3 jardai sunkios crimplene medžiagos moteriškai eilutei, gražus moteriškas megstukas, 3 jardai vilnonės apsiaustui medžiagos, crimplene medžiaga suknelei. \$115.00

MAISTO SIUNTINYS 1972.

1/2 sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 6 sv. geriausiu baltų miltų, 2 sv. ryžių, 1/4 sv. kvepančių pipirų, 3/4 sv. lapelių, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1 dėž. nescafes, 1 1/2 sv. razinkų, 1 1/2 sv. maišytų džiovintų vaisių, 1 sv. šokoladinių saldinių. \$35.00.

Taip pat, dedamame į šiuos arba kitus Jūsų rūbų užsakymus dalykus, kurie Lietuvoje yra labai naudingi ir vertingi.

Dirbtinio minkkailio paltui viršus \$40.00, nailoninio kailio paltui viršus \$25.00, vyriški arba moteriški nertiniai \$15.00, vilnonės skarelės \$5.00, nailono liptalčiai \$12.00, nailoniniai marškiniai \$9.00, vilnonės arba nailoninės kojinės \$2.50.

Taip pat priimame užsakymus; automobilių, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir t.t.

BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England.

Telef. 01 739 8734.

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRAŠYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

KALĖDOS DAR TOLI...

Kalėdos Amerikoje yra komercinė šventė. To šventadienio išvakarėse visus pagauna apsi-pirkimo karštligė. Žmonės perka dovanas. Vi-siems: artimiesiems, gi-minėms, draugams, sa-vo viršininkams, bend-radarbiams, labiau ar mažiau pažįstamiems... Nuo krautuvų skobnių srovena nepabaigiama do-vanų versmė. Lietuviška patarlė tvirtina: dovana dantų nežūri. Prieškalė-dinė dovanų pirkimo prak-tika įrodo, kad lietuviška patarlė neklydo. Dovanos pobūdžio iniciatyva be-veik neribota, nes į tal-ką pirkėjui atsukba krau-tuvių ir dovanų gaminto-jų išradingumas.

Ką jūs norite dovanoti mes viską turime, tvirti-na milžiniški dovanų ka-talogai. Tą pat sako šven-tiškai išpuoštos vitri-nos. Dirstelkime įdova-nų katalogus. Čia dovanų kainos nuo kelių dolerių iki neribotos sumos. Ga-lite dovanoti eilinių, bet puošniausių įpakuotą daiktą. Tik keli doleriai. Galite dovanoti ir safa-ri bilietą, kelionę į Afri-kos dykumas medžioti liū-tus ir hijenas. Toks bi-lietas kainuoja jaukelio-lika tūkstančių.

Visas gyvenimas sudė-tas į prieškalėdinių dova-nų pasaulį. Kalėdos nebe toli, skubėkite! Štai psi-chadeliško piešinio kak-larišis, štai klasiškos muzikos plokštelės. Štai bilietas į safari... Toli-mos dar Kalėdos nesulai-komai artėja. Dovanos tiesiog slenka į pirkėjo rankas. Netrukus puoš-niai įpakuotos dovanos, žvilgėdamos brangaus ka-lėdinio įvyniojimo popie-riais, atsiras po kalėdi-nėmis eglutėmis.

Štai Kalėdoms siūlo-mas mažas begemotas. Tiesa, jo negalima įpa-kuoti ir padėti eglutės pa-pėdėje. Bet (už tris tūks-tančius dolerių) žada jį pristatyti į jūsų "backyar-dą". Su mažu begemotu, tvirtina skelbimas, jūs turėsite daugiau pramo-gų, kaip kad su nepatva-riu, už tokią pat kainą automobiliuku. Kada be-gemotukas paaugs, galė-site jį dovanoti savo vir-šininkui, ar uošvei...

O kaip su lietuviais? Ar prieškalėdinėje do-vanų pirkimo akcijoje jie prieina iki ... begemo-tų?

Taip! Dovanų pirki-niams jie išleidžia ne-mažiau už kitus. Lietu-viai dosnūs. Kalėdinė do-vana lietuvių visuomenėj jau įsipilietinės papro-tis. Ir tai geras papro-tis. Ateina, pagaliau, vie-na metuose diena, kada žmogus geras žmogui ir nori kitam suteikti malo-numą, nudžiuginti kitą sa-

vo mielu dėmesiu, apdo-vanoti. Tokia miniatiūri-nė dovanėlė yra kalėdi-nis sveikinimo atviru-kas. Toliau gi dovanos vertė ir reikšmė eina aukštyrni į platyn...

Kalėdinės dovanos problema lietuviui stato savo tautinę prasmę. Toks, palyginamai trum-putis, kalėdinių dovanų įpirkimo laikas gali pa-sukti lietuvišką pasaulį! Tereikia turėti atramos tašką. Toks atramos taš-kas yra dovanos lietuviš-kumas. Per vienas kalė-das lietuviai pajęgtų iš-pirkti mūsų leidyklų kny-gas! Galėtų padvigubinti leidinių tiražus, atsiųsdami su kalėdiniu atviruku leidinio užsakymo kvitą. Pajudinti lietuviškų plokštelių sandėlius.

Dovanos lietuvišku-mas kalėdinio apsipirki-mo dienomis yra didžiū-lis, iki šiol vis dar pilnai neišnaudotas postūmis geroms lietuvių kultū-ros vertybėms įžengti į lietuvių (netgi kitataučių) namus. Išnaudokime tai su visa mūsų perkamąja galia. Ypatingai gi žvel-kime į knygas. Tai, sar-kastiškai tarus, yra "ne-judomas kapitalas" mū-sų knygnešių skobniuose. Tikėkime, kad lietuviui knyga anglų kalbos verti-me, bus reta, išskirtinė dovana kitataučiui.

Sakysim, jūs dovano-jate Dirvos prenumerat-ą ir per visus ateinan-čius metus apdovanota-sis prisimins jūsų dėmę si jam. Kas savaite, net du kart, lankys jį Dirva ir atneš jam retai kur gaunamų žinių iš lietuviš-kojo pasaulio.

Vilties leidiniai, pato-giai, tiesiog iš leidyklos užsakyti dovanoms, inėš į jūsų apdovanojamojo sa-vijautą malonią lietuviš-ką nuotaiką ir visam lai-kui liks jo namuose. Net gi lietuviškos knygos ang-lų kalboj yra tiesiog ne-pakeičiama lietuvių do-vana kitataučiui.

Smagūs ir lakios vaiz-duotės vertėivos siūlo-jums pirkti... begemo-tus. Mes siūlome jums stambesnių, kultūrinių mastu, dalykų: mūsų kny-gą, mūsų prenumeratas, lietuviškų autorių verti-mus! Visą perkamąją ka-lėdinę galią nukreipkime šiais metais į lietuviškų-jų dovanų rinką. Ne ko-kią porcelaninę ir bepras-mę peleninę padėkime ant apdovanojamojo as-mens stalo, bet lietuviš-ką knygą. Ne koki psicha-delišką ar ultra-modernų kaklarišį įteikime do-vanai, bet lietuviško lei-dinio prenumeratos kvit-letį... Ak, išradingumas lietuviškoje rinkoje, ką lietuvišką pirkti dovanai, taip pat platus ir beveik

MYKOLAS BIRŽIŠKA VILNIAUS UNIVERSITETO REKTORIUS OKUPACIJŲ METAIS (5)

KOVOJO, KAIP SAŽINĖ LIEPĖ

"Prieš imdamiesi paties sunkiausio ir sprendžiamo darbo mūsų kovoje dėl nepriklausomybės turime savo tarpe išsiaiškinti tos kovos reikalus".

M. Biržiška

Lietuviams atkakliai siekiant valstybinės nepriklausomybės, o naciams okupantams prispirtinai mėginant juos pajungti kovai už Trečiojo Reicho interesus, lietuvių vokiečių santykiuose anksčiau ar vėliau turėjo kilti krizė.

Ji įvyko 1943 m. pradžioje, kai vokiečiams okupantams paskelbus lietuvių SS legiono sudarymą ir atitinkamų metų lietuvių vyrų mobilizaciją, lietuviai ją visuotinai suboikotavo. Nė vienas Vilniaus universiteto studentas šaukiamas į netojo.

Tokios kietos, tvirtos, vieningos ir visuotinės lietuvių reakcijos naciai nesitikėjo. Įsiutę jie griežė griežtų represijų. Jie suėmė įkaitais kelias dešimt lietuvių inteligentų, jų tarpe vokiečių kėslams ypač griežtai pasipriešinusius generalinius tarėjus P. German-tą, M. Mackevičių ir S. Puodžių, brutaliai uždarė visas Lietuvos aukštąsias mokyklas ir Mokslų Akademiją ir atvirai pagrąsino pritaikinti Lietuvai tą patį naikinamąjį režimą, kurį jie buvo įvedę Lenkijoje. Reikia pažymėti, kad iš 46 Stutthof koncentracijos stovyklon išvežtų lietuvių iškaitų, vieno mėnesio begyje išmirė vienas penktadalis.

1943 m. kovo 17 d., universiteto tarnautojų išpėtas, anksti rytą universitetan nuvykęs rektorius M. Biržiška rado universiteto duris išlaužtas, universiteto įskabą su Lietuvos valstybiniu ženklu sudaužytą, prie durų pastatytą vokiečių sargybą, o pačiam universitete beatodairiškai šeimininkaujančią vokiečių policiją. Toks nacių vandalizmas rektorių giliai sukrėtė. Jis kumštėmis puolė vokiečių sargybinius ir smarkiai susikirto su vokiečių policijos pareigūnu, reikalau-damas, kad jis pasitrauktų iš universitetų arba jį, rektorių, suimtų. Tik ten buvusius universiteto tarnautojams pavyko rektorių kiek apraminti.

Lietuvių vokiečių santykių styga buvopertemp-ta. Ieškodami išeities iš susidariusios grėsmingos padėties ir norėdami sukludyti dar didesnes nacių represijas Lietuvoje, kurios grėsė lietuvių inteligentijos sunaikini-mu, kai kurie žinomi lietuvių veikėjai Kaune paskelbė viešą pareiškimą visuomenei, kuriame taip pat iškėlė sumanymą sukviesti lietuvių konferenciją. Tas pareiški-mas buvo paskelbtas per

neribotas. Tereikia ta linkme akis pasukti ir norus nukreipti. Kalėdos dar toli... bet laikas greit bėga. (ar)

STASYS ŽYMANTAS

radiją su Vilniaus universiteto rektoriaus M. Biržiškos ir Vilniaus miesto burmistro K. Dabulevičiaus parašais, nors nei vienas nei kitas minėta-me pasitarime Kaune nedalyvavo ir paskelbto pareiškimo nepasirašė.

Kad lietuvių visuomenė neliktų suklaidinta, rektorius M. Biržiška pa-ruošė atitinkamą atitaisy-mą, kuri žadėjo paskelbti pogrindžio spaudoje. Tačiau eilė Vilniaus universiteto profesorų, jų tarpe buvęs Ekonomijos mokslų fakulteto dekanas A. Rimka, pakarto-tinai jį ne tik nuo to atkalbinėjo, bet priešingai, ragino vykti į Kauną savo autoritetu ir patirti-mi padėti išlyginti įtemp-tus vokiečių lietuvių santykius. Tuo pačiu prašy-mu kreipėsi ir rektorių Vilniaus universiteto stu-dentų komiteto pirminin-kas, nurodęs, jog iš pradžios komitetas buvo kitokio nusistatymo, bet per naktį apsvarstęs padėti, tą nusistatymą pa-keitė. Be to, pas rektorių atsilankė du pogrindžio atstovai. Kalbėdami pogrindžio vardu (tuo metu Vlikas dar nebuvo sudary-tas), jie beveik reikalau-te reikalavo, kad rektori-us pasiaukotų, dalyvau-tų sumanytoje konferen-cijoje ir jai pirmininkau-tų, nes tai buvo vieninte-lis kelias neprileisti prie vokiečių jau parengtų re-presijų prieš lietuvių jau-nimą, nes, ypač dėl gink-lų trūkumo, lietuvių po-grindis nesąs pasiruošęs toms represijoms pasi-priešinti ar jas sukliu-dyti, kurioms vykdyti jau buvo paruošti keturi SS karinių dalinių pul-kai.

Pasitaręs su panašio-je padėtyje atsідūrusiu Vilniaus burmistru K. Da-bulevičium ir pirmojo ge-neralinio tarėjo gen. P. Kubiliūno įsakmiai prašomas ir kviečiamas, rektorius apsisprendė sa-vo nepasirašyto parašo nebeatšaukti ir nuvykus Kaunan prisidėti prie ge-neralinių tarėjų ir visuo-menės veikėjų sudarytos lietuvių konferencijai kviesti komisijos darbo.

Konferencija, kurion suvažiavo iš visos Lietu-vos kviestiniai atstovai, įvyko 1943 m. balandžio 5 d. Po uždaro, paruošia-mo posėdžio sekė viešas, kuris buvo transliuo-jamas per radiją ir ku-riam pirmininkavo rektori-us M. Biržiška. Jo vice-pirmininku buvo gen. V. Nagevičius-Nagius, o sekretorium buvęs Kau-no viceburmistras ir Vil-niaus miesto komiteto vice-pirmininkas A. Pimpė.

Konferencija priėmė kompromisinio pobūdžio nutarimą, kuris betgi iš-reiškė lietuvių tautos nu-sistatymą susigrąžinti nepriklausomybę ir išrin-ko 12 asmenų Lietuvos Ta-rybą, jų tarpe Vilniaus universiteto rektorių M. Biržišką ir to paties uni-versiteto prorektorių D. Krivicką. Tačiau vokie-čių okupacinė valdžia jos

niekad nepripažino ir ją telaikė patariamuoju or-ganu prie pirmojo gene-ralinio tarėjo.

Pasiekęs kritišką fa-zę tautinis lietuvių pasi-priešinimas teturėjo du pasirinkimus: atvirai ginklų pasipriešinti gre-siančioms vokiečių re-presijoms, kaip tai lie-tuvių konferencijoje karš-tai siūlė gen. M. Pečiū-lionis, arba mėginti išly-ginti lietuvių vokiečių santykius ir įtemptai at-silgus, ištvermingai te-besiekiant visų lietuvių bendro tikslo Lietuvos nepriklausomybės atsta-tymo, stengtis laipsniš-kai išgauti iš vokiečių okupantų nuolaidų, kurių svarbiausiomis tuo me-tu M. Biržiška laikė Stut-thofo iškaitų paleidimą, Lietuvos aukštųjų mokyk-lų veikimo atnaujinimą ir nepriklausomą Lietuvos karinių dalinių sudary-mą.

M. Biržiška iš prigim-ties buvo kovos ir rezis-tencijos šalininkas. Jis nebijojo aštriai ir išsau-kančiai reaguoti, pavyz-džiui, sovietų okupacijos

pradžioje pasiūsdamas Paleckiui griežto protes-to telegramą. Visa savo siela jis buvo susijęs su Lietuvos pogrindžiu ir jame veikiančiu lietuvių jaunimu, su kuriuo palaikė glaudžius santykius.

Jis atidžiai sekė jo veik-lą ir spaudą, nors ne vi-sada pritardavo jaunuoliškai karštuoliškiems tuštiems išsišokimams ir išpuoliams. Nesuim-tas iškaitu M. Biržiška jautėsi tarytum buvęs morališkai nuskriaus-tas, lyg, rodos, jam ne-būtų didesnės laimės, kaip kartu su kitais iškai-tais už Lietuvą ir jo nu-mylėtą ir branginamą universitetą kentėti ir, jei reikia, toje kančio-je mirti.

Tačiau M. Biržiška taip pat buvo patyręs po-litikas ir realus kovoto-jas. Gen. M. Pečiulio-nio pasiūlymas jam atro-dė nepraktiškas, neig-yvendinamas, pavojingas ir todėl nepriimtinas. Suprasdamas momento reikalavimą ir gerai ži-nodamas tuos nemalonu-mus, kuriuos jam teks dėl to pakelti, jis rinko-si kitą -- jėgų išsaugo-jimo ir pasyvaus, bet re-alesnio pasipriešinimo kelią, nors jam iš anks-to buvo aišku, kad tas ke-lias bus nedėkingas ir pa-reikalaus iš jo nemažo moralinio pasiaukojimo. (Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

Nevieną nustebino žinia, kad Vytautas Alseika, dirbęs Eltoje ir rašinėjęs Draugui bei kitai spaudai -- nukeliavo į tėvynę tarnauti okupantui, tuo pačiu žygiu tučtuojau paskelbęs viešą savęs apsikaltinimą dėl "padarytos tragiškos klaidos" (taip jis vadina laisvėje esančių lietuvių kovą prieš okupantą), taip pat būtinai pa-brėždamas "lietuvių kultūros, ūkio bei gerovės augimą" maskvinėje globoje. Ir galop skelbiant ryžtąsį dabar nuolankiai "atitai-syti padarytą klaidą", tapdamas vergišku "Tarybų Socialistinės Lietuvos sūnumi". Na, šios išpažinties stilius ir turinys mums jau gerai pažįstamas iš kitų panašių sugrįžėlių, kad visiškai aiš-ku, jog tas raštas V. Alseikai buvo ne tik įsakytas, bet, gal būtų, ir ištisai parašytas.

• Okupantui, be abejo, nemažas džiaugsmas, įsiviliuojus bent kiek žinomesnį asmenį į savo bučią, ir jis dabar kurį laiką, tur būt, savo spaudoj balsingai trimtuos apie tą gyvą laimikį sava-jame meškeriojimo tinkle. Gal būtų, net dar ir pavėgubins savo pro-pagandos apgaulingą čiulbėjimą, nerdamasis iš kailio, kad ir dau-giau panašių silpnavalių prisiviliotų Maskvos tarnybon. Šiuo atveju komunistams yra kone apčiuopiamas įrodymas, kad ta "lietuvių kul-tūros ir gerovės" giesmelė kartais tartum atneša šioktų tokį pelną.

• Blaiviai žiūrint, iš tikrųjų nėra čia koks ypatingas įvykis. Net Kristaus apaštalai nevisi ištikimybę išlaikė, vienas išdavė sa-vo viešpatį kankinimui ir prikalimui prie kryžiaus. O ir šiaip tauto-se pasidairant aplinkui matyti, kad sunkesniu laiku visur atsiranda menkastuburių ir kvieslingų, nautatėlių ar kitaip išklystančių iš vė-žės. Visada visokių žmonių buvo ir bus, ir dėl tų nubyrėjimų nei tautos, nei ideologijos ar religijos nesugrįtva. O egzilės jautriai trapi buitį tartum pasveria žmogaus vertę: ar esi tikras grūdās, ar tik tuščias kevalas? Bet vienam nuo vėžės nuslydus, kitiems nariams būna tai lyg priminimas patikrinti ir savąją sąžinę: štai, prie kokio apgailėtino žingsnio prieina žmogus, kuris neturi savyje tvirto idėjinio nugarkaulio ir blaškosi, lankstosi į visas pu-ses, vėjų papučiamas. Ir kyla liūdnas gailėsio jausmas, kad mū-sų buvęs gerbiamas ir rimtu žmogumi laikomas tautietis savo noru parklumpęs prieš pavergėjų ir viešą išpažintimi -- netokia gėdin-ga, kažkieno iš šalies suformuluota -- pagarbina savo tautos skriau-dėją. Dar besąlygiškai jam klusnumą prisiekia ir likusį savo gyve-nimo galą paveda to žiauraus tirono malonei... Tikrai, galima saviš-kiu, dvasiškai sugniužusio ir egzilės bandymų pavojuose silpnava-liškai palūžusio. Neištverė tautinės kovos atsparoje ir -- sukritę po kojų Maskvos viešpačiui, pats save suniekindamas, tartum apsi-piaudamas, Ieigu įsiai čia, laisvės pusėje, nesijautė stiprus ir lai-mingas, nesuprato reikalo čia prasmingai gyventi ir idėjiškai veik-ti, tai dabar, tapus svetimu įrankiu (toji išpažintis aiškiai rodo, į kieno plėškė jau nuo pat pirmo žingsnio ten įkinkytas) -- V. Alseik-os savijauta bus dar daug liūdnėsnė, nors jo neatlaidūs globėjai varovai ir dėlios į jo lūpas daug dailių žodžių. O mes, gailėdamie-si nelaimingo tautiečio, pasiryšime savo jėgas dar stipriau sutvir-tinti, kad panašiai nesutvirtume, kad išvengtume šitokio susinieki-nimo. Blogiau nei "neuiti į Kanosą"...

• Mūsų išeivijos įsipareigojime siekiant tautos laisvės kiek-vienas lietuvis yra brangus ir reikalingas. Ir kiekvienas, kad ir menko, savo nario netekimas reiškia nuostolį. Tačiau žinome, kad bėgantis laikas be perstojo neša ne tik gerų vilių ir pasi-sekimų, bet sykiu ir praradimų bei nuovilių. Kas ryžtasi kovai dėl tėvynės laisvės, to neuengsdina paskirų vienetų sugniužimas. Mes neturime gašintis dejavimais arba kalčių ieškojimais, vien tik dar glaudžiau pečius suremti ir uoliau grūdintis, kad nebūtų išduotos mūsų brolių, kenčiančių okupacijoje, aukom nušlaksty-tos viltys. Visos Lietuvos siekiama laisvė yra tokia kilni brange-nybė, kuri ugdo žmoguje dvasinį didingumą ir -- gimdo nemirting-us karžygius. Ir kiekvienam savo sąžine privalu pasirinkti kelią: būti tikro žmogiškumo nešėju savo dvasioje ar tikrai kitų pakojį šliaužiojančiu gyviu?

M. Biržiška...

(Atkelta iš 3 psl.)

Bet, kaip vėliau kardinolas Wyszynski mokė lenkus, "mirštantysis gali greitai pasiekti garbės, tačiau gyventi dirbant sunkius darbus, ilgas metus kenčiant ir tyliai aukojantis -- ypač desnis heroizmas, ir tokio heroizmo mums šiandien reikia".

M. Biržiškos dalyvavimas konferencijos paruošime, paskui vadovavimas pačiai konferencijai, ir po jos įvykusiems aštriems ir kritiškais pasitarimams su vokiečių okupacine valdžia buvo lemiantis ir sprendžiantis. Jis nuoširdžiai susiprato su pirmuoju generaliniu tarėju gen. P. Kubiliūnu, labai uždaru ir rezervuotu žmogum, kuris dabar jausdamas didesnę visuomenės atsparą, galėjo tvirčiau atlaikyti vokiečių spaudimą.

Tačiau, nors M. Biržiškos pastangų ir pasiaukojimo dėka, lietuvių vokiečių santykiuose buvo pasiekta tam tikro atoslūgio ir buvo pašalintas tiesioginis represijų pavojus, tie santykiai ir toliau sunkiai sprendėsi ir iki pat vokiečių okupacijos pabaigos buvo nesklandūs, painūs ir kėbūs.

Stutthofio koncentracijos stovyklos lietuviai kaliniai įkaitai buvo perkelti garbės kalinių kategorijon, kas išgelbėjo jų gyvybę. Tačiau jie nebuvo paleisti, nepaisant visų tuo reikalu dėjų M. Biržiškos pastangų.

Lietuvos universitetų veikimo sustabdymas nebuvo atšauktas, nors rektoriaus tiesioginio išikišimo dėka universitetų mokslo personalas buvo apsaugotas nuo darbo prievolės ir galėjo tęsti mokslo ir tyrimo darbą, o studentai atlikti egzaminus, ruošti diplominius darbus ir įsigyti diplomus. O kai kuriuose Vilniaus universiteto fakultetuose, medicinos ir miškų, mokslo darbas su studentais buvo toliau tęsiamas ir slapta skaitomos paskaitos.

M. Biržiškai rūpėjo, kad vienu ar kitu būdu būtų galima priėti prie nepriklausomų lietuviškų karinių dalinių sudarymo be kurių buvo neįmanomas ne tik Lietuvos nepriklausomybės atstatymas, bet ir Vilniaus krašto išlaikymas lietuviškoje rankose. Todėl jis padėjo nemažų pastangų pasiekti tuo reikalu reikalingą bendrą generalinių tarėjų, pagrindžio veikėjų ir lietuvių visuomenės atstovų sutarimą. To sutarimo išdavoje buvo įkurta gen. P. Plechavičiaus Vietinė Rinktinė, kaip nepriklausomos Lietuvos kariuomenės užuomazga. Turėdama visuotinių lietuvių pritarimą, ji susilaukė didelio pasisekimo, ypač lietuvių karininkijos ir jaunuomenės tarpe. Deja, trim mėnesiam praėjus vokiečių okupacinė valdžia ją negailestingu būdu likvidavo.

Tautos kova dėl laisvės niekad nebuvo, nėra ir nebus lengva ar papras-

LAIŠKAS IŠ VOKIETIJOS

VOKIETIJOS PADALIJIMAS

ALG. TOLVYDIS

Š.m. lapkričio 7 diena Vokietijos istorijoje bus viena iš liūdniausių dienų, nes ji tą valandą, kada Bahr ir Kohl parafavo "pagrindinę sutartį (Grundvertrag)", pripažino dviejų Vokietijos valstybių egzistavimą. Šios sutarties tėvai -- W. Brandt ir W. Scheel -- didžiujosi nauju Vokietijos istorijos posūkiu, o dauguma vokiečių išgyvena tuos pačius jausmus, kuriuos lietuviai išgyveno 1920 m. kada Želigovskis okupavo Vilnių ir jo kraštą. Ši diena mums primena 1795 m. Lietuvos ir Lenkijos padalijimą. Tik mustadapalijoj svetimos jėgos, o kas vertė vokiečius pasidalinti, ar taip pat svetimos jėgos?

Pagrindinę sutartį sudaro 10 skyrių ir daugybė priedų: protokolų, laiškų, pareiškimų, paaiškinimų etc. Mus labiausiai domina pagrindiniai sutarties skyriai, nes mes žinome, kad komunistinės valstybės ne tik jokių priedų nepripažįsta, bet ir pagrindines sutartis interpretuoja, naudojapagal savo nusistatymą, o jei nori, jas lengvai sulaužo ar priešingai vykdo. Pirmasis sutarties skyrius nustato, kad abi Vokietijos valstybės ugdydys normalius gerus kaimyninius santykius lygiai teisiškumo pagrindais. Šeštame skyriuje dar labiau pabrėžti dviejų valstybių santykiai: jos

ta. Ji reiškiasi įvairiomis formomis, nuo aktyvios ginkluotos kovos ligi tylios, giliai užslėptos, bet atkaklios moralinės ir dvasinės rezistencijos. Kuri pasipriešinimo forma ir kuriuo metu teisingesnė, tegali atsakyti istorija, nors ji toli gražu ne visada duoda aiškius ir tiesius atsakymus.

M. Biržiška, Stepono Kairio žodžiais tariant, Lietuvos laisvės kovą kovojo taip, kaip buvo ištikinės ir savo sąžinės liepiamas.

Visą savo gyvenimą jis buvo įpratęs dirbti ne vien tautai, bet pačioje tautoje ir su tauta. To dėl politinio išeivio priverstinis kelias jam buvo ypačiai sunkus ir skaudus. Tačiau tuo keliu negrįžtamai išėjęs, jis niekada nenutolo ir niekada neatitrūko nuo savo tautos, jos kovos ir jos išgyvenimų okupacijoje ir, sekdamas istorinės Lietuvos emigracijos pirmūno Adomo Mickevičiaus pavyzdžiu, pats sau nustatydavo ir rasdavo tin kamą vietą tautos išlaisvinimo kovoje.

Išeivijoje jis save laikė plunksnos partizanui ir iki pat mirties ištikimam to vienintelio savo gyvenime naudoto ginklo -- rašomosios plunksnos -- iš rankų nepaleido. Kaip tasai laisvės kovotojas Lietuvos pamiškėje priešo kulkos pakirstas, M. Biržišką sukrito smūgio ištiktas su plunksna rankoje, betaisydamas savo brolio Vaclovo "Aleksandryno" korektūrą.

(valstybės) respektuos abiejų valstybių nepriklausomumą ar savarankiškumą jų vidaus ir užsienio reikaluose. Septintame skyriuje abi valstybės pareiškia norą praktinius ir humanistinius klausimus sutvarkyti. Toliau išvardijama visa eilė būsimų sutarčių dėl ūkio, mokslo, technikos, susisiekiimo, pašto, sveikatos kultūros, sporto, etc. Aštuntame skyriuje nustatoma, kad abi valstybės pasikeis nuolatiniais įgaliotiniais (staendigo Vertreter).

Ryšium su šia sutartimi, JAV, Anglijos, Prancūzijos ir Sovietų Rusijos atstovai po ilgai užtrukusių derybų Berlyne padarė trumpą deklaraciją, kad šie 4 II pasaulinio karo laimėtojai pasilieka sau teises ir atsakomybę dėl Vokietijos ir sutinka abi Vokietijos valstybes įleisti į Jungtines Tautas. Jei būsimas V. Vokietijos parlamentas pagrindinę sutartį ratifikuos, tai, reikia tikėtis, kad 1973 m. New Yorke sėdės dviejų Vokietijų JT delegacijos. Šis įvykis bus didelis Maskvos laimėjimas, nes Rytų Vokietija bus tarptautiniu mastu pripažinta kaip nepriklausoma valstybė. Maskvai, žinoma, rūpi ne tiek tas vienas balsas JT kiek Rytų Vokietijos įteisinimas ir jos užsienio politikos sustiprinimas.

Būdinga, kad pagrindinėje sutartyje Bahr kapituliavo prieš Rytų Vokietiją ir nepravėdė pagrindinių principų. Sutartyje niekur nėra minima apie vokiečių tautos vienumą. Tiesa, preambulėje minimi šių dviejų valstybių skirtingi požiūriai dėl "nacionalinio klausimo", tačiau sutartis nenustato dviejų valstybių "nacijs" apibrėžties. Rytų Vokietijos bosas Honeckeris yra jau anksčiau ne kartą skelbęs, kad vienas vokiečių nacijos nėra, o yra komunistinė ir kapitalistinė vokiečių nacija. Kitaip tariant, pagal vokiečių komunistų sampratą, šiuo metu yra dvi Vokietijos "tautos" ir dvi Vokietijos valstybės.

W. Brandt, norėdamas užtušuoti pagrindines sutarties skyles, bando naivius vokiečius įtikinti, kad šia sutartimi nėra pripažįstama tarptautine teise Rytų Vokietijos valstybė, kad "vokiečių apsisprendimas" yra paliekamas iki taikos sutarties su Sovietų Sąjunga. Tačiau kiekvienam aišku, kad, jei pagrindinė

sutartis pripažįsta dvi valstybes, kaip W. Brandt galės taikos priėmimo metu reikalauti, kad Honeckeris panaikintų komunistinę valstybę ir įsijungtų į demokratinę Vokietiją? Jis negalės reikalauti ir vokiečių apsisprendimo, nes tai bus kišimasis į kitos valstybės vidaus reikalus. Taigi, ši vokiečių pagrindinė sutartis yra tik pirmas etapas į bolševikinės taikos sampratą: laikinis Vokietijos padalijimas iki galimo Vokietijos komunistinio suvienijimo. Tai labai teisingai apibūdina anglų "Daily Telegraph" publicistas šiais žodžiais: "Už tokius 'palengvinimus žmonėms' Rytų Vokietija gauna tokią milžinišką kainą: prekybą, pinigus, kreditą, ir politinėmis koncesijomis. Prie pastarųjų priklauso tarptautinis pripažinimas (suprask Rytų Vokietijos valstybės) ir šios ruošikai valdomos satrapijos priėmimas į JT. Rusijos ir Rytų Vokietijos užtikrinimai, kad tuo nesumažinamos Vakarų sąjungininkų pozicijos, svarbiausia Berlyno, yra apgailestautinai nevertingi. Kai Rusija militarine jėga stovi 3:1 santykių prieš Europą, reikia ir toliau baimintis, jog Rusijos tikslas nėra pasikeitęs -- pasiekti suvienytos komunistinės Vokietijos. Jos siekimas lieka ir toliau sustiprinamas -- V. Vokietiją neutralizuoti ir kairiąsias tendencijas panaudoti 'Volksfrontui' suorganizuoti".

Būdinga, kad ši sutartis buvo skubinama sudaryti ir parafuoti prieš V. Vokietijos parlamento rinkimus. Nors W. Brandt reikalauja iš opozicijos, kad ji šios sutarties nepanaudotų rinkiminei propagandai, jis pats ir jo šalininkai visur būgnija, jog ši sutartis atnešė Vokietijai palengvėjimą. Šia proga Rytų Vokietija paleido kelis šimtus kalinių ir leido išvykti 300 vaikų, kurie buvo atskirti nuo pabėgėlių tėvų. Bet šitos danajų dovanos sako, kad reikia saugotis danajų ir tada, kada jie dovanas duoda... Teisingai kai kurie vokiečių publicistai tvirtina, jog už kelis šimtus paleigėlių kalinių ir kelis šimtus vaikų negalima aukoti visos vokiečių tautos interesų.

Jei mums nerūpėtų Lietuvos ateitis, gal mes per daug ir nesisieiotume W. Brandt pagrindinės sutarties sudary-

Ruošiantis Pietų Amerikos lietuvių kongresui kuris įvyks 1973 m. vasario 22-25 d., jau dabar atrenkamos kandidatės kongreso lietuvių titului, Brazilijoje, Sao Paulo lietuvių kolonijoje, lapkričio 5 d. buvo išrinktos dvi kandidatės: Vilma Jašinskaitė, L. K. bendruomenės choristė ir Žilvičio sambūrio narė ir Laima Vosyliūtė, ateitininkė ir Žilvičio sambūrio narė. A. Saulaičio nuotrauka

CHICAGOJE PRISTATOMA

GEN. S. RAŠTIKIO NAUJOJI KNYGA 'ŽMONĖS IR ĮVYKIAI'

Šią savaitę iš spaudos išėjo nauja Lietuvos kariuomenės generolo Stasio Raštikio knyga, ĮVYKIAI IR ŽMONĖS. Tai trečias buvusio Lietuvos kariuomenės vado atsiminimų tomas, plačios apimties, įdomus, aktualus, 616 puslapių, kietais viršeliais, gražiai išleistas.

ĮVYKIUS IR ŽMONES išleido Akademines Skautijos Leidykla, nuo 1970 metų veikiantis lietuvių Skautų Sąjungos organizacinis vienetas knygoms leisti.

Chicago lietuvių visuomenei yra ruošiamas knygos pristatymas, kuris įvyks Jaunimo Centre, sekmdienį, lapkričio 19 dieną, 3 val. p. p. Pristatymo programoje dalyvauti iš Oklahomo valstybės atskrenda žinomas knygų ir straipsnių autorius, profesorius ir Oklahomo Universiteto Miuncheno tyrinėjimų instituto direktorius, dr. Vytautas Vardys. Kartu visuomenė turės progos pamatyti dvi parodėles. Pirmojoje bus iki šiol lietuvių spaudoj neskelbti svetimų valstybių diplomatinį atstovų pranešimai, liečiantieji tuometinį Lietuvos kariuomenės vadą, gen. St. Raštikį. Antroji paroda lietuvių kariuomenės spaudą ir kai kuriuos ženklus. Parodų iniciatoriais yra St. Joseph Universiteto profesorius dr. Tomas Remeikis ir archyvinės medžiagos rinkėjas, knygų autorius Bronius Kviklys.

1956 ir 1957 metais iš-

mu: jei kas neria sau kilpą ir nesupranta, kad jis bus už tos kilpos pakartas, tegul neria... Bet, kai jis neria ne tik sau kilpą, bet ir keliems šimtams milijonų pavergtų žmonių, tada tenka sušukti: nedaryk klaidos, kurią Vincas Krėvė 1940 m. vasarą padarė, nes gali ateiti laikas, kai reiks bėgti ne į Norvegiją, bet važiuoti į Sibirą...

leisti gen. Raštikio atsiminimų du tomai mūsų visuomenėje sukėlė didelį susidomėjimą, buvo daugiausia skaitomomis knygomis ir greitai išpirkti. Praėjus 13-14 metų, atsiradus naujai laiko perspektyvai ir iškilus naujiems klausimams, autorius parašė trečiąjį savo atsiminimų tomą, ĮVYKIUS IR ŽMONĖS. Čia, nekartojant kas anksčiau parašyta, pateikiama pirmųjų dviejų tomų papildymas, dažnai liečiant naujus, iki šiol nemintus klausimus. Naujoje knygoje gen. Raštikis daug rašo ir apie savo buvusius bendradarbius. Ši knyga, kaip ir pirmieji du tomai, parašyta sklandžiai, yra naudinga medžiaga nepriklausomos Lietuvos istorijai.

Generolas Raštikis, pernai sulaukęs 75 metų amžiaus, paskutiniu metu mokytojo JAV Armijos svetimų kalbų mokykloje. Šiuo metu išėjęs į pensiją, kartu su ponia Raštikiene, gyvena Kalifornijoje.

Savo trečiojo tomo įžangoje, tarp kitų dalykų, autorius cituoja savo 1957 metais išleistos knygos įžangos mintį. Jis rašo: "Jei gyvenimo sąlygos leis, ateityje gal dar paruošiu spaudai trečiąjį tomą, kuriame pasistengsiu papildyti kai kuriuos savo atsiminimų skyrius, užpildyti praleistas vietas ir atsakyti pirmųjų tomų recenzentams. Tada mano darbas būtų jau visai baigtas". Autorius tęsia: "Dabar stengiuos įvykdyti tą savo pažadą".

Mūsų visuomenė yra kviečiama atsilankyti knygos pristatymo ir pasidžiaugti nauju leidiniu lietuvių menkarinio žanro literatūroje.

Chicagiečiai knygą galės įsigyti sekmdienį, lapkričio 19 dieną, 3 val. p. p. Jaunimo Centre. Knygą galima gauti paštu, nusiunčiant \$15.00 čekį A. Dundzilai, 4339 W. 83 Street, Chicago, Ill. 60652, USA. Knyga taip pat gaunama visoje Amerikoje pas platintojus.

Viesėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

POGRINDIS

REDAGUOJA POGRINDŽIO ŠTABAS

AMBASADORIAVIMO REIKALU

Donatas Roda
Pareiškė rodą:
Noriu ambasadoriauti,
Noriu dolerianti...

Gyvename kultūrinių bei ekonominių mainų su SSSR karštligėje. Amerika grūda Rusijon grūdus -- tuo talkina komunizmo statybai. SSSR siunčia Amerikon "Gimtąjį Kraštą" ir jo redaktorių Reimerį -- tuo taip pat talkina Ciceroje komunizmo statybai. Šios bendravimo karštligės metu tenka prašnekti apie nuolatinio tarpusavio ambasadoriavimo svarbą. Vilniuje leidžiamas ideologinių ir ekonominių bėdų registracijos laikraštis "Šluota".

Indeksas 76852

"ŠLUOTA"
"ШЛУОТА"
НА ЛИТОВСКОМ
ЯЗЫКЕ

Šiame laikraštyje iš "Tarybų Lietuvos" ir "Tiesos" redagavimo pavarytas drg. Donatas Roda, vilniškės Eltos direktorius, patalpino savo studijinį rašinį "Pro memoria", kuris atkreipė "Pogrindžio" dėmesį. Mūsų Donatas, baigęs Maskvojpartinę mokyklą, užgriebė jautriai plazdančią temą. Donatas parašė giliai išmąstytą studiją apie išaldytus milijonus, apie didžiules veiksmų bei vaduotojų algas, gaunamas iš išaldytų fondų. Donatas konstruktiviai prabilo apie išaldytų milijonų atšildymą. "Tai labai pelninga", pavydžiai dūsavo Roda, "už ambasadoriavimą ten atmoka dolerių krūvos!"

Nežinome, kodėl mūsų Donatas nepatenkintas iš "Šluotos" gaunamais rubliais? Aiškiai matome jo apetitą ambasadoriauti tik už dolerius.

"Pogrindis", kaip visad, nestokoja iniciatyvos. Juk Donatas Roda galėtų atstovauti "Šluotą" prie "Mildos" namų Chicagoje. Dėl dolerinio atlyginimo juk lengva būtų susitarti su "Vilnies" ir "Laisvės" vajais.

"Pažangieji" leidiniai kviečiami pasidalinti nuomonėmis.

Taurė degtinės gardesnė už kompartijos šlovę

Degtinė degina, neguodžia,
O vis dėlto yra diena,
Kada geriau, kaip skambūs žodžiai,
Taurė, degtinės sklidina.

J. Macevičius
Pergalė, Nr. 6

Kviečiame jaunimą rinkti iš senimo spaudos gausias žinias apie jaunimą. Tos žinios sudarys naują jaunimo laikraštį, kurį leis jaunimas už gausias senimo aukas. Naujas laikraštis organizuojamas protestuojant, kad senimas nerašo apie jaunimą.

Iniciatoriai

Jaunuomenės fronte yra kurti pokongresinė tyła, reiškianti griežtą atsiribojimą nuo "senių".

Per kongresinį parodą
Jums dainavom serenadą.
Kur jūs, žvaigždės kongresinės,
Kai veikla jau kasdieninė?

Čia priejo Kadziulis ir tarė

— Kuriam galui tarybiniai laikraščiai naudoja tokį smulkų tekstą? — pyko tautietis, vos paskaitęs tarybinę spaudą.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

— Tokiam galui, kuris teksto dydžiais nesirūpina.

★

— Okupuotoje tėvynėje visi vargsta su komunizmo statyba, — tvirtino buvęs turistai.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

— Ne visi. Šulai jau pasistatydino sau palocius ir "dačas".

★

— Amerikos konsulas Gleysteen lankėsi Vilniuje ir įsidėjo kišenėn jam Diržinskaitės įteiktus raktus, — piktinosi patriotas. — Tai Amerikos politikos išdavimas!

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

— Jeigu tai buvo Diržinskaitės buto raktai, tuo turi rūpintis Diržinskaitės vyras. Jeigu tai buvo miesto raktai, gal būt Gleysteen priėmė raktus su tikslu perduoti juos PLB?

★

— Koks bus sekantis Avyžiaus veiklas po sovietuose pagarsėjusio "Sodybų tuštėjimo metais"?

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

— Avyžius parašys "Sodybų amerikoniškais grūdais pilnėjimo metas".

SPAUDOS VERPETUOSE

Salomėja Stalinui
Gražina Reimeriui

Maskvoje Salomėja Nėris buvo priversta parašyti Stalinui poemą, o Ciceroje poetė Tulauskaitė savo noru gyrė Reimerį už Stalino paskelbto melo kartojimą.

Naujienos, Nr. 246

Vyriškos akys ir iškirptės

Vyriškos akys ieško kažko ypatingesnio. Jiems patinka iškirptės. Kaulėtos modeliutojos, su iškirptėmis nugaroje, daugiau priminė dykumų maldininkes, atgailautojas, negu gyvenimo smagumus mylinčias moteris.

E. Valiulienė
Draugas, Nr. 242

Už bolševikinės parankės

V. Zalatorius už parankės paėmęs Maskvos atstovą Juškį aplankė Sovsąjungos meno parodą, piketuojamą LB-nės vidurio Vakarų apygardos, kurios sekretoriumi yra pat V. Zalatorius.

A. Malaiška
Dirva, Nr. 75

Senos antys

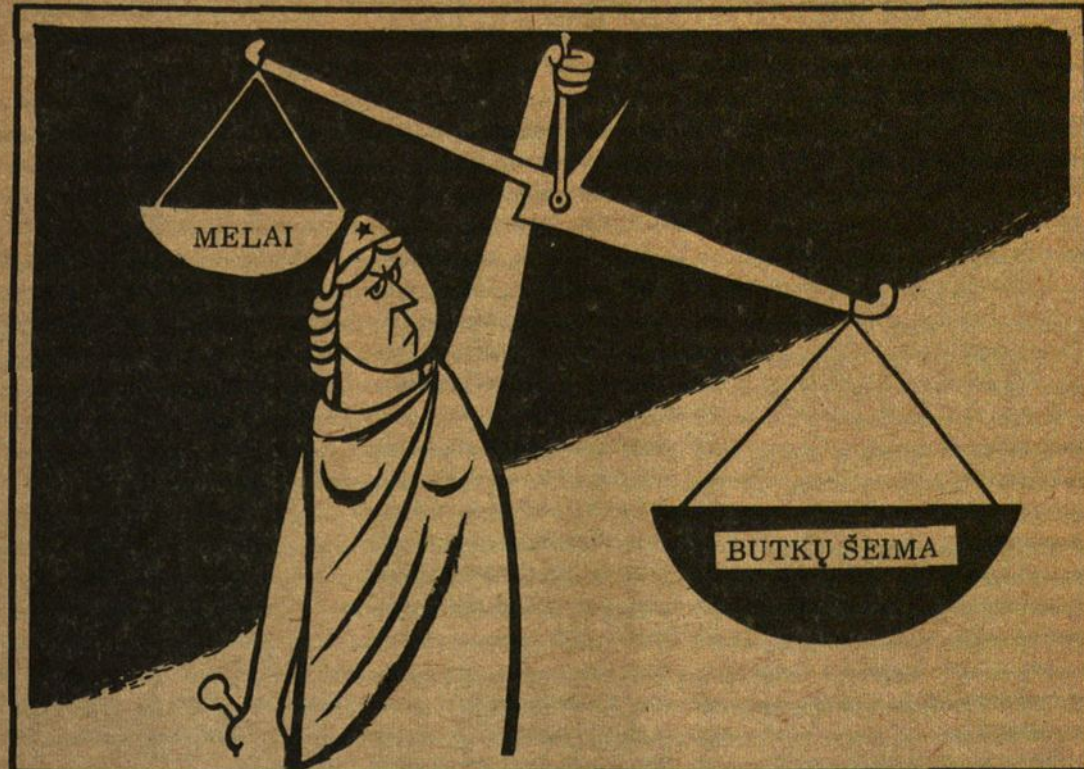
Laureatai, kaip antys paseno šiltą, gražią rudens dieną.

K. Bradūnas
Draugas, Nr. 236

Dramblių ausų neturint

Praktiškiausia, neturint čia dramblių ausų — naudokimės kiaulės ausimis.

J. Adomavičius, MD
Draugas, Nr. 244

Bolševikinė Temidė:

-- Ką daryti? Mano melų lėkštė neatsveria
Butkų liudijimų ir kyla į viršų ir matoma pasauliui.

AUSRELĖ LIČKUTĖ

TIKROVEI PAGERBTI

Kalamburui reikia kūro,
Kad spragsėtų jis liepsna —
Su pagalba kalamburo
žydi klounų eiseną.

Štai Juškys, tartum Kęstutis
Su Birute Palangoj,
"Nukidnaipino" vaikučius
Prosovietinėj bangoj.

Štai prie "Mildos" salės durų
Tujen pokalbius girdi:
"Lietuva dabar iš mūrų
Ir duonelė ten gardi!"

Tad nuvyko "Mildos" ponai —
Iš tikrųjų, kaip gardu:
Iškepta sovietų duona
Iš Amerikos grūdų...

Kai trispalvė suvyniota
Slepama tamsioj angoj
Ir "Bakūžė samanota"
Skamba mums šiurpioj klastoj!

Poetiška publicistika

Jaunieji poetai galėtų
prabilti gaiviu publicistiniu
žodžiu.

A. Jonynas
Pergalė, Nr. 6

Apie kopūsto galvelę

Ko tyli Pasaulio Lietuvių
Bendruomenė, savo kopūsto
galvelę pripildžiusi "bendradarbiavimo" su kraštu
siekimais?

J. Smetona
Naujienos, Nr. 222

"Laisvė" ir "Vilnis" nesutaria dėl kunigystės vertybių

Kad ne kunigystė, gal būtų likęs naudingas visuomenei žmogus.

J. Būtėnas
Laisvė, Nr. 46

Draudimas moterims tapti kunigais yra moterų diskriminavimas, pažeidimas.

Vilnis, Nr. 181

Smagu prisiminti

Nebūtų pro šalį, kad mūsų senuoliai parašytų, kaip jie praleido medaus mėnesį.

Morta Pipirienė
Vilnis, Nr. 181

Laidotuvės

Hartford, Conn. Prie Onos Giraitienės kapo sūnus Stanislovas matė visus nuliūdusius, ir jo veidą plovė ašaros. Bet norėdamas pakeisti liūdną ūpą Stanislovas paprašė padainuoti motinos mylimą dainelę "Ant kalno karklai siūbavo", pats dainuodamas, o mes jam pritarem.

V. K.
Laisvė, Nr. 47

"Lietuvos atstovo" charakteristika

Edmundas Juškys labai darbštus, labai kuklus jaunas tarnautojas. Lietuviai labai didžiuojasi ir džiaugiasi, kad tarybinėje ambasadoje yra Lietuvos atstovas.

A. Bimba
Laisvė, Nr. 46

"Lietuvių socialistinė nacija"

Jeigu apžvelgsime lietuvių socialistinės nacijos dabartinius pasiekimus, lengvai pamatysime, kad jie buvo galimi tik dėka bendradarbiavimo su kitomis tarybinėmis tautomis.

V. Lazutka
Gimtasis Kraštas, Nr. 40

AIDAI IR ŠEŠĖLIAI

V. Landbergis parašė: Vėjas gluosniuose.

J. Avyžius parašė: Baltiesi gluosniai.

★

A. Kairys parašė: Palikimas.

J. Avyžius parašė: Palikimas.

★

H. Nagys norėjo parašyti: Prisiįaukinsiu sakalą.

H. Nagys parašė: Atskrend sakalėlis.

PROBLEMOS IR TEMOS

1971 metais Leningrado krepšininkai sulaužė Modestui Paulauskui kojos kaulą. 1972 metais Modestas iškovojo sovietams olimpinę pergalę.

??? Ar tai artimo ar priešo meilės demonstracija???

★

Iš O'Hara aerodromo į Maskvą išsiųstas Illinoise

užaugintas paršas Kosyginui. Ant paršo etiketė "Ambasador".

??? Ar tai simboliškas atitikmuo Zenkevičiui ar Juškiui???

★

Už propagandinę goebelsinę veiklą Antanas Bimba gavo doktoratą iš Kapsuko moksloslainės.

??? Kodėl "Mildos" namai nesuteikė Vacui Reimeriui goebelsinių mokslų doktorato???

★

Kunigas Vytautas Saulaitis, PLJS pirmininkas, gimė gegužės 28 d. 1939 metais, dabar sukako 33 metus ir 5 mėnesius.

??? Kaip įgyvendinti PLJS nutarimą, nustatantį įžengtuves į "senius", žmogui trisdešimtį peržengus???

MUMS RAŠO

MIZERIJA

Retkarčiais gaunu paskaiskaityti sovietinį leidinį lietuvių kalba. Tai Gimtasis Kraštas. Pastaruoju laiku, jo turinyje atsirado daugybė pikty keiksmaraščių, adresuotų... Dirvai. Sakykite, ar tai jau Dirva svaidosi tokiais kietais akibrokštais bolševikams, kad Gimtajam Kraštui tenka vaitoti ir verkšlenti?

Atrodo, bolševikai pasidalino funkcijomis. Bimbinkai puola Naujienas, o reimerininkai puola Dirvą.

Paskutinis reimerininkų oficiozas man gerai prajuokino. Rašo ten "mini komentarus" su pastanga suniekinėti Lietuvių Enciklopediją ir atsiremia į "dirvininko" J. Graudos humoreską. Humoreska kalba apie "pastangas patekti į enciklopedijos puslapius". Kalbama apie tuščius ir pretenzingus asmenis. O reimeriškas štukorius jau tvirtina, kad pretenzingiems asmenims atidarytos Lietuvių Enciklopedijos skiltys.

Ant vagies kepurė dega! Tereikia tik žvilgtelti į sovietinius enciklopedinius žodynus, kad tuoj pamatytum, kiek ten tuščių vardu su grynai bolševikiniais nuopelnais. Vienas enciklopediniame žodyne įdėtas už tai, kad daug žmonių nužudęs, kitas gi įdėtas už tai, kad jį, seną bolševiką, Stalinas nužudė.

Tame pat numeryje kažkoks bolševikėlis Stasys Jokubka liaupsina kaip tik tą reimerininkų lapelį. Esą: Gimtasis kraštas pabaisa nacionalistams!

Pabaisa jis nėra, bet pavojingas tikrai yra. Mat Gimtojo krašto lapelį beskaitant gali pilvas plyšti iš juoko. Tiek melų, tiek kvailumo!

Proletaras

CHICAGOS TAUTINIAMS NAMAMS
VIENERI METAI

Pereitų metų spalio 16 d. buvo iškiimamai atšvęsta Lietuvių Tautinių Namų nuosavos pastogės, esančios 6422 So. Kedzie Ave., atidarymas. Šių namų direktorių kilo mintis kiekvienais metais rudenį rengti narius ir jų bičiuliams metinį susitikimą-banketą. Tai buvo padaryta šimt, spalio 21 d.

I šįmetinį tautinių namų banketą rezervavosi pilnutėlė salė publikos. Deja, ar tai pirmosios rudens darganos pabūgusi, ar kitų tą dieną buvusių parengimų masinama, dalis publikos nesusirado LTN salėje, todėl gal trejetas stalų likosi svečių belaukia...

Banketo dalyviai turėjo malonų vakarą. Jo programą pradėjo, nekartą jau anksčiau stilingai pravedusi LTN subuvimus, aktorė Zita Kevalaitytė-Visockienė. Vakaro dainų valandėlę, itin geroj nuotaikoj ir pajėgume, atliko solistė Roma Mastienė. Ji padainavo: Sveikinimą (Mayerbor), Juokdarys mėnulis (S. Gailėvičiaus), Ruduo (F. Chopin), Gėlių ariją iš Fausto (Gounod), ir Habanera (G. Bizet). Publika, žavėdamasi solistės dainavimu, kiekvieną jos dainą lydėjo ilgomis katutėmis. Išskirtinai nori

MAINTENANCE MEN

Male or Female

Pasitions open for general repairmen mechanical for qualified individuals who hold a journeyman's card and/or at least 5 years industrial maintenance experience. \$5.27 per hour wage plus liberal benefits.

If qualified reply to:

Employment office
KAISER ALUMINUM & CHEMICAL CORPORATION
5201 Enterprise Blvd.
Toledo, Ohio
An Equal Opportunity Employer (88-90)

JOURNEYMAN
PIPE FITTER — PLUMBER

EMPLOYMENT OFFICE OPEN
MONDAY THRU FRIDAY
8:30 A. M. TO 4:00 P. M.

APPLY

CHRYSLER CORPORATION

CHEMICAL DIVISION

5437 W. Jefferson
Trenton, Mich.

An Equal Opportunity Employer (83-89)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

MICHIGAN PRECISION INDUSTRIES

8647 LYNDON AVE.
DETROIT, MICHIGAN

PRESS OPERATORS
HI-LO DRIVERS
JANITOR

SHIPPING & RECEIVING
GOOD SALARY & FRINGE BENEFITS.

IF INTERESTED APPLY IN PERSON (86-92)

MACHINE ASSEMBLERS

Requires blueprint reading for building special machines. Own tools. ALSO

BRAKE & SHEAR OPERATOR

Must be able to do own layout work and read blue prints.. Full range of fringe benefits. APPLY

UDYLITE CO.

MANUFACTURING PLANT

21441 HOOVER RD.
WARREN, MICHIGAN

An Equal Opportunity Employer (86-88)

WANTED EXPERIENCED DIE SETTERS

Men with experience on eyelet machines or transfer presses required for rapidly growing company. Top wage rates, fringe benefits and overtime. Live in beautiful small town on Lake Michigan. Sent resume or call collect: 616-392-8537.

TRANS-MATIC MFG CO.

445 W. 22nd St., Holland, Mich. 49423 (86-91)

SHEET METAL MECHANIC

LAYOUT MAN
PRESS BRAKE OPERATOR
WELDER

Second Shift
Full or Part Time

Experienced only need apply. Profit sharing, paid hospitalization.

Apply in person

PROTOTYPE FABRICATORS

10911 Briggs Rd.
Cleveland, Ohio (84-90)

• Miami Beach išnuomojami butai ir kambariai nu-pigintomis kainomis, su vi-sais patogumais, prie pat jūros, Vainų vasarvietėje, 8210 Harding Ave., Miami Beach, Florida. Tel. (305) 864-3586.

MACHINE REPAIRMAN

Bottling equipment experience, including high speed line. Competitive wages, excellent benefits.

Apply in person.

VERNORS INC.

4501 WOODWARD
DETROIT, MICH.

An Equal Opportunity Employer (88-91)

DeVLIEG OPERATOR

1ST CLASS JOB SHOP. MEN DAYS. OVERTIME—BENEFITS

WYOMING TOOL & MACHINE CO.

25905 GLENDALE
DETROIT, MICH. (313) KE 7-0950 (88-90)

MACHINIST (PROTOTYPE)

Openings for qualified machinists. Must be able to make own set-ups for machining automotive prototypes. Must be versatile shop man and be able to operate all machine shop equipment. Interesting work in auto safety field. Afternoon shift with overtime.

AUTOMOTIVE PRODUCTS DIV.

Allied Chemical Corp.

322 Cass Ave., Mt. Clemens, Mich.

An Equal Opportunity Employer (88-89)

Grožio salonas, kuris tikrai jus padaro gražesne

Andre Duval

ILGALAIKĖS BLAKSTIENOS

Būk miela, graži ir viliojanti

Naujausia grožio sensacija. Individualiai pritaikyta prie kiekvienos jūsų blakstienos. Per 30 minučių pasidaro dalis jūsų. Su retkartiniu papildymu, tai visam laikui.

Pagrindinis pritaikymas \$15.00. Papildymas 25 c. už blakstieną

Labiausiai puošiantis ir patenkinantis grožio pritaikymas kada yra buvęs! Malonumas, kuriuo jūs pastoviai džiaugsitės. Pilnas pasikeitimas jūsų gyvenime.

Patirkite tą nuostabų moters malonų jausmą, kada ji žino, kad ji yra patraukli ir žavinga. Skambinkite mums dėl papildomų informacijų ar užsisakymui.

ILGALAIKIS PLAUKŲ SUDĖJIMAS

Pagrindas tikrai puošiančio sušukavimui

Kiekvienas \$15 Išk. kirpimas, sudėjimas iš išplovimą ir mūsų didžiulio sudėjimo pasirinkimo. \$5.95

Mes pritaikome net žiliems, sausiesiems ir su problemomis plaukams, gražiausius sudėjimus. Naudojamas LOREAL, HELENE CURTIS, ZOTOS, HIBNER — plius mūsų 30 metų patirtinis, geriausia garantija. Skambinkite inform., kad galėtumėte atrodyti gražiausiai.

HELEN CURTIS

NO-SET PERMANENT

NEI SUKUTUKŲ, NEI ŠIAUSIMO. NEI SPILKUCIŲ DAUGIAU!

Atsiviecinimas tik su drėgnų šukų bruktelėjimu. \$10

ZYMUS \$20 VITA CREAME

Ilgalaikis sudėjimas \$7.95

KIRPIMAS 2.45. DAŽYMAS IR SUDĖJIMAS 6.95. PERUKO SUTVARKYMAS \$3.00. SPEC. KIRPIMAS. ŠVIESINIMAS — PAZILINIMAS. ISTI-SIMAS.

Antakių išlenkimas ir dažymas. Vaško metodu gyvplaukių pašalinimas.

ROUX COLOR PERPLO-VIMAS Penkt. šešt. prieš šv. 50 c. daugiau

• 406 Euclid Ave. 2nd fl. 781-3161

• Southgate, 5399 Warrensville, 663-6346

• Oposite Eastgate, 449-3435

• Severance Center, 382-2600, 382-2569

• Shoregate, 944-6700, Lake Shore Blvd.

• Mentor, 255-9115, Next to Zayre's

PASINAUDOKIT GERIAUSIU ŪŽ PIGIAUSIA KAINĄ!

Shampoo & Set \$2.95

Visi sezono gražiausi stiliai, kombinuoti arba paprasti ir be rūpescio. Mūsų talentinga stilistė padaro tai be priekaištų.

Reg. \$3.50 iki \$5 daugumoj salionų

• 406 Euclid Ave. 2nd fl. 781-3161

• Southgate, 5399 Warrensville, 663-6346

• Oposite Eastgate, 449-3435

• Severance Center, 382-2600, 382-2569

• Shoregate, 944-6700, Lake Shore Blvd.

• Mentor, 255-9115, Next to Zayre's

W • Oposite Southland, 845-3400

E • Oposite Westgate, 333-6646

S • North Olmsted, 777-8636

T • Parmatown, 884-6300

• Elyria Midway Mall, Elyria 324-5742, Lorain 233-8020

Clevelando šaulių surengtų pirmosios pagalbos kursų užbaigimas, įvykęs spalio 29 d. Šv. Jurgio parapijos salėje. Viršuje paskaitininkai: dr. J. Stankaitis, dr. F. Mickevičius ir dr. K. Pautienis. Apačioje kursų klausytojai. V. Bacevičiaus nuotrauka

PADĖKA

Išvykstant į Floridą nuolatiniams apsigyvenimui, Clevelando organizacijos, kurioms mes priklausome, mums surengė Naujosios parapijos svetainėje nepamirštamai mielas išleistas.

Nuosirdžiausiai dėkojame už tautos gražiausius atsisveikinimo žodžius ir dovanas išleistuvių vadovams inž. Fr. Razgačiui ir adv. J. Smetonai. Šios parapijos choro vadovai muz. R. Brazaitienė ir visiems choristams, Teisinių D-jos Clevelando skyriaus pirm. kolegai F. Mackui ir visiems skyriaus kolegoms. Moterų S-gos 36 kuopos atstovai, šios kuopos įsteigėjai, St. Greičienė ir visoms kuopos narėms, Atėties klubo pirm. D. Stankiui, Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos pirm. dr. K. Pautieninui, L.K.D. S-gos centro komiteto pirm. A. Kasulakiui ir visiems komiteto ir skyriaus nariams. E. Bridžiūnienė už jos pačios sukurta ir padėkluotą tokią gražų elėrašį, Labdarybės D-jos atstovai S. Sankalaitė, Mot. S-gos 36 kuopos vicepirm. J. Čepienė ir jos talkininkė už surengtą tokią skanią lietuvišką vakarienę šios parapijos klebonui kun. J. Angelaičiui už leidimą rengėjams velti pasinaudoti parapijos svetaine ir už 177 dolerių gautų iš vakarienes, pasiuntimą Šv. Kazimiero kolegijai Romoje; visiems ir kiekvienam taip gausiai atvykusiems į šias mūsų išleistas: dr. Ed. ir B. Juodėnams už surengtas mums privačias išleistas ir jų svečiams V. Gruzdienei, dr. A. ir K. Martams, R. Ramanauskienėi, O. ir P. Skardžiams, S. Sukrevičienei, D. ir J. Širvaidams, B. ir J. Smetonams M. ir V. Valiams už jų visų bendrą dovaną: A. ir J. Kazėnams ir E. ir Pr. Stempuziams už surengtas privačias išleistas ir taip pat labai mielas dovanas.

Nuosirdžiai kviečiam visus mus prilankyti.

Su dėkingumu ir meile

Jūs Elena ir Povilas Mikišiai

P. S. Laikiniai, iki pasistatysime savo namučius, esam apstoję mielių lietuvių A. ir V. Tomkų puikiam, ant jūros kranto motelyje: c/o Sapphire Sea Motel, 700 Ocean Dr., Juno Beach, N. Palm Beach, Fla. 33408: telef.: 305-844-3388.

PADĖKA

Aleksas Laikūnas, rašydamas Dirvoje mano 75 metų amžiaus sukaikties progą apie mano veiklą Clevelando lietuvių, suteikė man ir mano žmonai didelį džiaugsmą, kad įvertino mano pasidarbavimą. Dirbau kiek slygos leido, nors reikėjo kiek ir nukentėti savo profesijoj nuo tų laikų ekstrimistų iš kairės ir dešinės. Čia norėčiau pastebėti p. Laikūno man suteiktą garbę kaip pirmo lietuvių dantų gydytojo. Gaila, bet negaliu neužtarnautos garbės priimti. Jeigu suprasti Clevelande, taip aš buvau pirmas lietuvis dantų gydytojas. Dirvoj pasakytą: "kiek mums žinoma, jis buvo bene pirmasis lietuvis diplomuotas dantų gydytojas šiame krašte..." tai reikėtų pirmas Amerikoje. Kad tapti diplomuotu dantų gydytoju (nediplomuotų čia iš viso nėra) reikalaujama baigti vidurinę mokyklą, 4 metų bakalaurato ir 4 metų odontologijos studijų, panašiai kaip medikams,

tik skirtumas, kad nereikia dviejų metų internuoti ligoninėje, bet jeigu norima specializuotis kokio nors odontologijos šakoje, reikia dar 2 metus mokytis.

Dr. žymantas, praktikuojęs Chicagoj, rašytojos Žemaitės sūnus, yra laikomas pirmuoju lietuviu Amerikoje dantų gydytoju. Parašė knygą dantų sveikatos klausimais ir daug reikėsi tautinėje veikloje; dr. Kazys Drangelis, Lietuvos patriotas ir veikėjas; dr. Kaspūtis, daug rašęs apie nepriklausomą Lietuvą, kur lankėsi po pirmojo karo; dr. Vencius, Lietuvos mylėtojas, ten lankėsi ir tūlą laiką gyveno. Žinau daugel kitų kolegų, bene visus išvardinsiu.

Širdingai dėkoju visiems mane sveikinusiems iš Clevelando, Chicago, New Yorko ir Floridos laiškais ir žodžiu.

Dr. Stasys Tamošaitis

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Automatic Screw Machine Operator

Set-up and operate Brown and Sharp single spindle automatics. Job shop experience, steady employment, overtime, usual fringe benefits. Apply in person. Solon-Bedford area.

Lubriquip Div. Houdaille Ind Inc.

28815 AURORA RD.
SOLON, OHIO

An Equal Opportunity Employer (89-90)

HORIZONTAL BORING MILL OPERATORS

WITH JOB SHOP EXPERIENCE HIGH HOURLY RATE SUBSTANTIAL OVERTIME. EXCELLENT FRINGE BENEFITS

ADVANCE MFG. CO.

6800 MADISON AVE.
CLEVELAND, OHIO (88-90)

DIEMAKERS

Immediate opening for Diemakers with experience on medium to large automotive and appliance dies. High hourly rate with substantial overtime. Excellent fringe benefits.

ADVANCE MFG. CO.

6800 MADISON AVE.
CLEVELAND, OHIO (88-90)

KELLER OPERATOR

JOB SHOP EXPERIENCE HIGH HOURLY RATE PLENTY OF OVERTIME EXCELLENT FRINGE BENEFITS

ADVANCE MFG. CO.

6800 MADISON AVE.
CLEVELAND, OHIO (88-90)

SKILLED OR UNSKILLED MILL MANUFACTURE WIRER ROD AND STRIP STEADY WORK. HIGH PAY AND GOOD BENEFITS.

Call 489-7211 (85-89)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

NAUJA NEOLITUANŲ VALDYBA

Korp! Neo-Lithuania Clevelando padalinys praeitą savaitę turėjo susirinkimą ir išsirinko naują valdybą, kuri pasiryžusi suaktyvinti neolituonų veiklą Clevelande.

Posėdy naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Paulius Mitalas, vicepirm. Danutė Grigaliūnienė, sekr. Vladė Butkienė, išd. Algis Tekorius ir arbiter elegantiarum Algis Garlauskas.

Korporacijos 50 metų sukaktį-minėjimą, nutarta surengti 1973 m. sausio 21 d. pasikviečiant svečius iš Detroito, Chicagos ir kt. vietovių.

Chicagoje ruošta Korp. Korporacijos minėjimo šventėje Clevelando padalinį atstovavo A. Augustinavičienė, skaičiusi paskaitą, dr. A. Butkus ir dr. J. Maurukas.

STUDENTŲ SUVAZIAVIMAS

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga šiais metais švenčia savo 22-ji jubiliejų. Suvažiavimas įvyks Clevelande, lapkričio 23-26 dienomis, Clevelande, North Randall Holiday Inn, 4600 Northfield Rd. (State Route 8) at Emery Rd., Cleveland, Ohio 44128; telefonas 216-663-4100. Suvažiavimo organizavimo darbą atlieka: Paulius Alšėnas, Rimas Aukštuolis, Gintaras Taoras, Marytė Idzelytė ir Vytautas Žagarskas. Jiems padeda: Teresė Neimanaitė, Antanas Kalvaitis, Augustinas Idzėlis, Viktoras Stankus ir Algis Rukšėnas.

Šių metų suvažiavimo tema yra: PRIKELKIM MIEGANTĮ MILŽINĄ. Šis suvažiavimas atkreips ypatingą dėmesį į sąjungos ateitį. ŠALSS šiame suvažiavime siūlosi persiorganizuoti su tikslu, kad lietuviai studentai būtų efektingesni Amerikos Universitetuose.

Suvažiavimo programa apims aktualius klausimus dominančius ne vien studentus, bet ir plačią lietuvių

visuomenę. Vakarinė meninė programa bus įvairi. Dalyvausime ne tik šokiuose kas vakarą, bet ir klausysime Clevelando Vyrų Oktetą.

Visi lietuviai studentai, kur tik jie bebūtų, yra kviečiami atsilankyti į šį suvažiavimą. ŠALSS Centro Valdyba laukia gausaus ir aktyvaus dalyvavimo paskaitose, diskusijose ir šokiuose.

Kreipkite klausimus ar problemas į ŠALSS Suvažiavimo Komiteto Būstinę: Vytautas Žagarskas, 18050 Neff Road, Cleveland, Ohio 44119, tel. 216-481-1562.

ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ STUDENTŲ SAJUNGOS SUVAZIAVIMO PROGRAMA

Ketvirtadienis, lapkr. 23 d.

10:00 Registracija — Dienos metu: "Pool Party".

6:00 Suvažiavimo atidarymas. Paskaita: kun. K. Pugevičius, "Lietuviška veikla Universitete".

9:00 Susipažinimo vakaras. Šokiai.

Pentadienis, lapkr. 24 d.

10:00 Registracija.

11:30 Pirmas darbo posėdis. Sąjungos organizaciniai klausimai. Referuoja: A. Kalvaitis, R. Aukštuolis ir V. Žagarskas.

2:30 Paskaita: "Lietuviška kultūra ir 'Mass Media'", dr. J. Stukas.

3:30 Pranešimas: "Lietu-

vių atstovybių likimas", Voldemaras Šadauskas.

6:00 Simpoziumas: ALTO ir VLIKO ryšiai su jaunimo. Referuoja: dr. K. Valiūnas ir atstovas iš Alto.

9:00 Šokiai.

Šeštadienis, lapkr. 25 d.

10:00 Registracija.

11:30 Antras darbo posėdis.

2:00 Luncheon (lietuviški pietūs). "Amerikos politika ir pabaltijos kraštai". Kalbės atstovas iš State Department.

4:00 Įspūdžiai iš II PLB-JK. Kalbės Romas Sakadolskis.

5:30 Lietuviškų filmų festivalis. Praves Jonas Mekas ir Romas Šlažias.

9:00 Clevelando Vyrų Oktetas — koncertas.

10:00 Šokiai.

• Inž. Raimundo Kuduko, Clevelando miesto viešųjų įmonių direktoriaus, pagerbimas rengiamas gruodžio 3 d. Kvietimai į pagerbimą gaunami pas komiteto narius: K. Žiedonį, J. Malskį, Ed. Stepą, inž. R. Bublį, adv. A. Širvaitį, muz. A. Mikulskį, J. Stempužį, A. Jonaitį, inž. A. Pautienį ir F. Eidimtą. Kvietimas asmeniui \$7.50.

• Baltijos Aidų radijo programa Clevelande, kuri transliuojama kiekvieną pirmadienį, atšventė 10 metų sukaktį. 1962 m. lapkričio 5 d. Tėvynės Garsų progra-

mos direktoriaus J. Stempužio iniciatyva, prisidėjus latviams ir estams, buvo transliuojama pirmoji programa. Lietuviškojo skyriaus redaktorais ir pranešėjais buvo: Jonas Daugėla, Aldona Balčiūnaitė-Zorskienė ir paskutiniuosius penkerius metus Raimundas Kudukis. J. Stempužis už šios valandėlės įsteigimą Pasaulio Latvių Sąjungos buvo apdovanotas scidabro medaliu "Pro Patria".

• Naujųjų Lietuvių Namų, kurių sienos ir stogas jau išmūrytas, vaiko uždejimas įvyks lapkričio 26 d. tuoj po pamaldų.

• Lietuvių Konservatorių susirinkime lapkričio 17 d., 8:30 v. v. Ohio American Independent Party pirm. Arthur L. Cain padarys pranešimą "Evoluation of the election results".

Susirinkimas įvyks 5106 Wilson Mills Road, Union Savings patalpose.

DAILĖS IR GINTARO DIRBINIŲ DALYVIAMS

Lietuvių Dienų parodos rengėjai praneša visiems parodos dalyviams, kad jokių registracijų nereikia. Kad nereikėtų trukdyti laiko, prašoma sudaryti išstatomų eksponatų sąrašą. Paviekslų ir medžio dirbinių išstatytojai pristato patys savo meno gaminius. Pageidaujama, kad ir gintaro išstatytojai pristatytų eksponatus patys, tačiau negalintieji prašomi pranešti parodos rengėjams, o jie parūpins transporto priemones.

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO SEIMO IŠKILMINGA VAKARIENĖ

ĮVYKS LAPKRIČIO 25 D., ŠEŠTADIENI, 7:30 VAL. VAK.,
CLEVELANDE, ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE

Vakarieneje dalyvaus adv. Zigmas ir dr. Danutė Butkai. Meninę programą išpildys Clevelando jaunieji menininkai. Vietas rezervuoti ir bilietus įsigyti galima per Pr. Razgaitį, tel. 442-9321.

Visi Clevelando lietuviai maloniai kviečiami vakarieneje dalyvauti.

SEIMUI RENGTI KOMITETAS

Salė bus atidaryta sekmdienį, lapkričio 19 d. nuo 8 val. ryto, tad ligi parodos atidarymo dar bus 3 val. laiko dėl susitvarkymo.

• Arenoje šį šeštadienį, lapkričio 18 d., 2 v. p. p. įvyks tikras imtininkų čempionų paradas, susitiks pasaulinio garso imtininkai. Bilietai nuo 5 iki 3 dol. gaudami Arenoje ir pas Richman's.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

PARDUODAMAS NAMAS

3 miegamų colonial, valgomasis kambarys, įrengtas rūšys, 2 mašinų šildomas garažas, aptvertas sklypas. Į šiaurę nuo Lake Shore Blvd. Naujosios parapijos ir Holy Cross rajone. Virš 20's. Tel. 481-1325.

HOUSE FOR SALE

Brick bungalow. Our Lady of Perpetual Help. GEO. KNAUS Real Estate 481-9300

(89)

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKSTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatingą patarnavimą.

XXII
LIETUVIŲ STUDENTŲ SAJUNGOS

SUVAZIAVIMAS
LAPKRIČIO
23, 24, 25

• ATIDARYMAS

• KUN. K. PUGEVIČIUS

• JAUNIMO ŠOKIAI

• DR. K. VALIŪNAS

• DR. J. STUKAS

• JAUNIMO ŠOKIAI

• LIETUVIŠKI PIETŪS

KALBĖS
ATSTOVAS IŠ
U.S. STATE DEPT.

• LIETUVIŠKŲ FILMŲ
FESTIVALIS

• CLEVELANDO VYRŲ
OKTETAS IR BALIUS

CLEVELANDO—
NORTH RANDALL
HOLIDAY INN
4600 NORTHFIELD RD.
AT EMERY

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NAUJA ALT VALDYBA

Lapkričio 11-12 d. Chicagoje įvykusiame ALT suvažiavime buvo išrinkta nauja valdyba šios sudėties:

Nuo R. katalikų federacijos į valdybą dr. K. Bobelis ir K. Kleiva, į izdo globėjus V. Jucius; nuo Amer. liet. soc. sąjungos į valdybą J. Skorubskas, dr. J. Valaitis, į izdo glob. St. Bredes; nuo Amer. liet. taut. s-gos į valdybą — T. Blinstrubas, R. Staniūnas, į izdo glob. V. Abraitis; nuo Amer. liet. taut. Sandaros — dr. K. Sidlauskas, T. Kuzienė, į izdo glob. A. Budreckas; nuo SLA į vald. Pov. Dargis, Liet. kat. susivien. dr. V. Šimaitis, Santaros - šviesos feder. V. Vepštas, Amer. liet. kat. mot. s-gos E. Vilimaitė ir vyčių — P. Alšėnas.

• "Laiškai Lietuviams" paskelbė straipsnio konkursą tema "Kaip tikėjimas prarandamas ir atrandamas". Straipsnis turi būti ne ilgesnis kaip 3000 žodžių. Už geriausius rašinius skiriamos trys premijos: I — 100 dol., II — 75 dol. ir III — 50 dol. Straipsnis turi būti pasirašytas slapyvardžiu ir, įdėjus autoriaus tikrąją pavardę, adresu bei telefoną atskirame vokelyje, atsiųstas redakcijai iki 1973 m. vasario mėn. 1 dienos. Premijos bus įteiktos "Laiškų Lietuviams" metiniame parengime 1973 m. kovo 17 d. Jaunimo centre.

• Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio naujai išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas dr. Algis Mockaitis, vicepirmininkas Algis Augaitis, sekretorė Alvyda Guobytė, išdininkas Petras Vėbra ir narys Živilė Modestienė.

• "Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės" knygos I tomas jau atspausdintas ir išrašas. Kaina 12 dolerių. Gaunama adresu: K. Ališauskas, 7312 So. Washenaw Ave., Chicago, Illinois 60629.

RACINE

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lapkričio 26 d. DLK Kęstučio šaulių kuopa ruošia Lietuvos Ginkluotų Jėgų atkūrimo minėjimą šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

Programą atliks "Bijūno" tautinių šokių grupės jaunieji šokėjai ir šeštadieninės lituanistinės mokyklos mokiniai.

Kalbės šaulių S-gos centro valdybos vicepirm. Karolis Milkovaitis.

Pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės bus laikomos šv. Kazimiero bažnyčioje 9 val. 30 min. iš ryto. (pp)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

DR. P. DAUŽVARDŽIO METINĖS

Velionies Lietuvos Gen. Konsulo Dr. Petro Daužvardžio mirties metinės itin darniai, dalyvaujant gausinčiai visuomenei, paminėtos, spalio 29 d. Ryte šv. Kryžiaus bažnyčioje šv. Mišias atnašavo vysk. Vincentas Brizgys, asista kun. A. Zakarėuskas ir kun. V. Mikolaitis, pamokslą pasakė kun. P. Činikas, kuris prieš 33 metus susipažinęs su Velioniu Petru, taisyk dalyvavusių jo ir kitų penkių lietuvių marijonų kunigų šventimuose ir nuo to meto likęs velionio gerbėju. Gerbėju asmens, pareigingo vyro, rūpestingo lietuvių ir Lietuvos reikalų gynėjo ir jiems talkininko. Pamaldų metu iškilmingai ir tvirtai giedojo Dainavos ansamblis, dirguojamas jaunos meninės pajėgos Audronės Simonaitytės, vargonuojant M. Mondeikaitei-Kuntz, Pamaldose dalyvavo pilnutėlė bažnyčia chigaiškių.

Kapinėse pašventintas, pagal R. Mozaliausko projektą, pastatytasis paminklas. Jį pašventino vysk. V. Brizgys, tardamas žodį apie Velionio P. Daužvardžio taurią lietuvišką krikščionišką asmenybę.

Vakare Jaunimo Namuose įvyko Petriui Daužvardžiui prisiminti ir pagerbti akademija. Ją vedė Chicagos Lietuvių Tarybos pirmininkas M. Pranevičius, Akademiją pradedant Altos valdybos pirmininkas dr. K. Bobelis, pristatydamas paskaitininką Lietuvos Gen. Konsulą A. Simutį, kvietė visus lietuvius, pagerbiant mirusiojo dr. P. Daužvardžio atmintį, atnaujinti savo pasižadėjimą, tęsti tuos darbus ir veiklą, kurią taip pasišventusiai ir visus jungiančiai yra dirbęs a. a. Petras Daužvardis.

Gen. Konsulas, kaip jis pareiškė, vienintelis belikęs gyvųjų tarpe, kuriam tekę eilę metų drauge su dr. P. Daužvardžiu dirbti diplomatinėje ir konsularinėje srityse. Savo paskaitoje A. Simutis trumpai peržvelgė dr. Petro Daužvardžio gyvenimo kelią ir jo asmens didžiulius prisidėjimus bei pasišventimą Lietuvai ir lietuviams.

Drauge prelegentas pastebėjo ir gerėjosi pirmąja ilgamete Velionio P. Daužvardžio darbų talkininke ir jo, kaip Lietuvos konsulo, pareigų tolesne tęsėa Juze Daužvardiene.

Akademijos meninę programą atliko Aidūčių ansamblis, vadovaujamas muzikės Alice Stephens, violenčelistas Petras Armonas ir operos solistė D. Stankaitytė, akompanuojant muzikui Alvydai Vasaičiui. Akademijos salė buvo pilna, daugumoje vyresniosios kartos publikos. Scenoje buvo gražiai išstatytas a. a. Petro Daužvardžio portretas, meniškai apsuptas Lietuvos ir Amerikos vėliavomis, o jų viršuje skriejančiu Vyčiu. Akademiją baigė M. Pranevičius savo žodžiu,

ALT S-gos BOSTONO SKYRIAUS VEIKLA

1972 METAIS

Tautinės S-gos nariai Bostone yra įsitraukę į visuomeninę veiklą įvairiose organizacijose. L. Bendruomenės Bostono Apylinkei keli metai vadovauja A. Matjoška, ALIAS Bostono pirmininku šiuo metu yra Brt. Veitas, Subatvakarių pirm. Romas Veitas. Jų rasiute Balf, A. L. Taryboje ir kitur.

ALT S-gos Bostono skyriaus valdyba, š. m. gegužės 5 d. savo visuotiniame susirinkime buvo perrinkta taip: J. Dačys, A. Griauzdė, J. Janukėnas, J. Rentelis, J. Bakšys ir G. Ambrozijus.

Po susirinkimo buvo pagerbtas aktyvus skyriaus narys Vladas Mickūnas, kuriam š. m. balandžio 28 dieną suėjo 70 metų. Sukaktuvininkas yra vienas ALT S-gos Bostono skyriaus steigėjų, aktyviai prisidėjęs prie T. S-gos namų įrengimo ir nuolatinis jų rėmėjas. Jis nuolatinis dalyvis valdybose ir įvairiose komisijose. Subatvakarių komisijoj išdirbo virš 10 metų. Savo sukaktuvių proga V. Mickūnas paaukojo T. S-gos namams 70 dolerių. Nuosirdus aciu jam.

Gegužės 27 dieną savoose namuose buvo surengtas ALT S-gos Bostono sk. garbės nario, rašytojo Stasio Santvaro 70 metų sukakties proga, literatūros vakaras.

Rašytojas Henrikas Nagys iš Montrealio skaitė paskaitą apie sukaktuvininką ir jo kūrybą. Aktoriai J. Kelečius ir St. Kiešaitė-Kelečiuvienė, abu iš Chicagos, vaizdžiai paskaitė ir

kažkodėl pamiršdamas tokiomis progomis sugiedamą Tautos Himną... (mv)

KADA PASIRODYS KNYGA "LIETUVOS PRAEITIS BEIEŠKANT"?

Daugelis skaitytojų teiraujasi, kada pasirodys Dirvoje skelbta Česlovo Gedgaudo knyga "Lietuvos praeities beieškant". Pranešame, kad knygą leidžia ir spausdinimą prižiūri pats autorius. Mūsų žiniomis ji jau baigiama spausdinti. Norintieji užsisakyti kreipiasi tiesiog į autorių šiuo adresu: Česlovas Gedgaudas, 655 Ozone St., Santa Monica, Calif. 90405.

DVIEJŲ SAVAIČIŲ ŽIEMOS EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Išvyksta 1972 m. gruodžio 21 dieną —
— grįžta 1973 m. sausio 4 dieną.

LIETUVOJE ŠI GRUPĖ PRALEIS 11 DIENŲ.

IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

KAINA TIK \$619.00

VYKSTANTIEMS IŠ CHICAGOS \$719.00
IR IŠ CLEVELANDO \$685.00

GRUPĖJE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS.
N E S I V Ė L U O K I T E !

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway

South Boston, Massachusetts 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė.

dekamavo jo poeziją ir kitus raštus. Pats sukaktuvininkas Stasys Santvaras savo gražioje kalboje apžvelgė lietuvių tremtinio padėties ir tą žalą, kuri palietė daugumą išeivių, o ypač humanitarinių sričių specialistus, o taip pat apibūdino savo pastangas ir pasisekimus bei tremties nuostolius jo kūrybai. Programai vadovavo rašytojas Antanas Gustaitis.

Literatūros vakaras praėjo labai gražiai, buvo gausus ir sėkmingas.

Su šiuo literatūros vakaru pasibaigė parengimų sezonas prieš vasaros atostogas.

Vasaros metu pasinaudota išvykomis į kitas kolonijas. Susipažinti su mūsų jaunimo pastangomis ir užsimojimais skyr. pirm. J. Dačys, buv. sk. pirm. V. Izbičkas ir L. Lendraitis su savo jaunaisiais korporantais ir žmonėmis dalyvavo Neo-Lithuania stovykloje š. m. rug. 2-4 d., kuri įvyko Vermonte Mt. Storm Thunderbird Lodge.

Spalio 8, 8 ir 9 dienomis skyriaus nariai Brutenis ir Romas Veitai, Vyt. Izbičkas ir J. Dačys su šeimomis dalyvavo ALIAS ir PLIAS suvažiavime Washington, D. C.

Skyriaus nariai išdininkas A. Griauzdė ir P. Ausiešius su žmonėmis apvažinėjo Vakarų vid. JAV valstijas ir pagamino filmus, kuriuos vėliau demonstravo skyriaus susirinkimuose.

Š. m. rugsėjo 10 dieną iš Bostono išvyko į Floridą ir ten apsigyveno ALT S-gos skyriaus steigėjas, garbės narys ir mecenatas Jonas Kasmauskas. Jis nupirko dabartinius skyriaus namus So. Bostone ketvirtoj gatvėje ir 1951 metais juos perleido ALT S-gos Bostono skyriui nurašydamas nuo savo paskolos virš 5000 dolerių Tautinei S-gai, tuo būdu sudarydamas galimybę juos įrengti.

J. Kasmauskui suėjo 89 metai, bet jis jaučiasi gerai ir mes jam linkime ilgų ir laimingų metų Floridoje.

Lapkričio 3 d. įvykusiame skyriaus visuotiniame susirinkime, vakarienės metu buvo pagerbti 60 metų sukaktuvininkai Edmundas Cibas ir Aleksandras Griauzdė.

Ed. Cibas, rytų aukštaitis, Lietuvoje baigė aukštesniąją technikos mokyklą ir gana anksti įsitraukė į statybos darbų vykdymą ir įgijo šioje srityje gerą profesinį stažą eidamas gana stambių statybos darbų vedėjo pareigas.

2-ro pasaulinio karo pasekoje pasitraukė iš Lietuvos ir Vokietijoje perėjęs įvairias tremtinių stovyklas, 1951 metais atvyko į JAV ir įsikūrė Bostone. Čia dirba Stone & Webster Eng. Corp. vyr. projektuotojo pareigose.

Atvykęs į Bostoną tuoj įsijungė į ALT S-gos Bostono skyriaus veiklą, kuriai jis visą laiką aktyviai dirbo ir tebedirba. Kaip Subatvakarių komisijos pirmininkas jis išdirbo 10 metų. Savo humoristinėmis pranešimais ir giedria nuotaika įsigijo Bostono visuomenėje nemažai simpatijų. Mes matome jį ir kitose lietuvių visuomeninėse organizacijose, — Am. Liet. Taryboje, ALIAS Bostono skyriuje, Vilties Draugijos vicepirmininkas ir kt.

Aleksandras Griauzdė, linkuvietis, sporto ir dainos mėgėjas. Vidurinį mokslą išėjo Linkuvoje ir Kaune. Studijavo ekonomiką V.D.U. Dirbo įvairiose tarnybose, bet daugiausia paštų žinyboje. Dainininkas įvairiuose choruose, kvartetuose, sektetuose ir kt.

Pasitraukė iš Lietuvos 2-ro karo metu. Vargo Augsburgio išvietintų stovykloje. Tarnavo lietuvių kuopose prie amerikiečių kariuomenės. Ameriką pasiekė 1949 metais ir apsigyveno Našvėje, N. H. Į Bostoną persikėlė 1960 metais. Dirbo įvairiose srityse, bet pamažu perėjo į Engineering firmas ir dabar sėkmingai dirba Northern Steel Co.

A. Griauzdė yra ALT S-gos Bostono skyriaus nepamainomas išdininkas, o subatvakarių komisijoj dirba nuo persikėlimo į Bostoną. Visuomet geros nuotikos, mėgsta keliones. Jis yra išvažinėjęs visą Ameriką ir Kanadą ir iš savo kelionių yra susukęs daug filmų.

Skyriaus kultūrinė veikla daugumoje vyksta per subatvakarius, kur organizuojama įvairios paskaitos, meno parodos ir pan. Subatvakariai įvyksta kiekvieną mėnesį, išskiriant 3 vasaros mėnesius. Subatvakariai visiems atviri.

Šiomet įvyko sekantys subatvakariai, kuriuose buvo skaitomos sekančios paskaitos:

Sausio mėn. 15 dieną rašytojas Liudas Dovydenas: Pokalbis po gerų pietų.

Vasario 9 d. buvo pademonstruota jaunimo paruošta filma, vaizduojanti Lietuvos istoriją 19-20 amžiaus vaizduose.

Kovo 18 d. D. Valiukėnaitė: Sekspiras lietuvių literatūroje.

Balandžio 8 d. V. Strolia: lietuviškų ir liet. temomis plokštelių klasifikacija ir demonstravimas.

Gegužės 20 d. prof. J. Jakštas: Lietuvių ir gudų santykiai laiko tekmėje.

Rugsėjo 16 d. inž. K. Daugėla: Fotografija Lietuvoje ir pas mus.

Spalio 21 d. dr. E. Užgiris: Fizikos tyrinėjimai mėnulio paviršiuje.

Lapkričio 18 dieną vietoj subatvakario įvyksta Spaudos Vakarai, dalyvaujant Vitaliui Žukauskui. Vakaro vadovas S. Santvaras.

Subatvakariams vadovauja inž. Romas Veitas.

Taut. S-gos namuose vyksta ir kitų organizacijų pa-

PARAMA DIRVAI

Atsiliepdami į prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

V. Graužinis, Chicago 5,00
L. Lendraitis, Boston 10,00
A. Nakas, Chicago 5,00
A. Petrauskas, Dearborn .. 5,00
V. Šložė, Strongsville 10,00
A. Mlaknis, Santa Monica 5,00
T. Dulieba, Cleveland 5,00
P. Šulais, Chicago 5,00
P. Rulis, New Port Richey 3,00
V. Tauras, Chicago 10,00
J. Vincitūnas, Chicago 5,00
P. Ličkus, Chicago 3,00
J. Žukas, Baltimore 10,00
P. Stanionis, Detroit 5,00
C. Laikūnas, Monee 5,00
J. Andrasunas, Chicago 10,00
V. Mackus, De Kalb 5,00
P. Petrušaitis, Racine 10,00
I. Vasylinas, Somerville 10,00
V. Dautas, Willoughby Hills 10,00
S. Jurkūnas, Chicago 10,00
P. Vebra, Chicago 10,00
A. Krakauskas, Chicago ... 10,00
A. Urnavičius, Toronto 10,00
K. Morkūnas, Phoenix 5,00
V. Žmuidzinas, Rochester 2,00
J. Valaitis, Great Neck ... 3,00
A. Vakselis, Richmond Hill 10,00
A. Palaitis, Racine 5,00
K. Krulikas, Richmond Hill 10,00
V. Prusaitis, Stayer 10,00
K. Rūkas, Hot Springs 2,00
J. Gedugas, Redondo Beach 5,00
J. Balbaitis, Cleveland 5,00
V. Česnavičius, Brooklyn .. 4,00
A. Bernotas, Waterbury 2,00
E. Songinas, Chicago 5,00
V. Sederavičius, Omaha ... 5,00
V. Petrauskas, No. Chicago 3,00
J. Vedegys, Chicago 5,00
V. Degutis, Cleveland 5,00
J. Jakštas, Lakewood 5,00
E. Varekojis, Gulfport 10,00
C. Modestas, Chicago 5,00
J. Guzulaitis, Omaha 4,00
A. Murelis, Chicago 10,00
K. Pačauskas, St. Petersburg 2,00
S. Pladys, Cleveland 5,00
J. Švoba, Madison Hts. 5,00
V. Šarka, Detroit 5,00
J. Kalnietis, Baltimore 5,00
V. Janušauskas, Montreal 3,00
J. Matulevičius, Worcester 10,00
P. Babickas, Worcester ... 10,00
S. Čepas, Weston 10,00
M. Aglinski, Pittsburgh ... 5,00
K. Širvinskas, Cleveland ... 1,00
A. Burneika, New Britain ... 5,00
V. Šeštokas, Los Angeles ... 5,00
A. Gantautas, Bridgeport ... 5,00

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukoj šie Dirvos skaitytojai:

V. Čepukaitis, Cleveland ... 1,00
J. Miežaitis, Elizabeth 2,00
A. Vilneiškis, Richmon Hill 2,00
L. Juodkis, Chicago 2,00
L. Jurskis, Delran 2,00
V. Ripskis, Evergreen Pk. 2,00
A. Juozaitis, Lakewood 7,00
V. Meilūnas, Brooklyn 5,00
A. Tamulis, Cleveland 7,00
B. Dirmantas, Chicago 7,00
J. Pupininkas, Rochester .. 2,00
J. Kriščiūnas, Detroit 2,00
V. Jokubaitis, Cleveland .. 10,00
A. Jasys, Columbus 2,00
K. Čeputis, Muskegon 3,00
K. Ripskis, Chicago Hts. ... 7,00
O. Dorn, Corning 3,00
S. Žadeikis, Forest Hills ... 5,00
Alan's Stamps, Toronto 2,00
M. Vitkus, Detroit 25,00
A. Musteikis, Detroit 15,00
Wisconsin Liet. Dienos Komitetas 10,00
L.F. Waterbury Sk. 10,00
Vyt. Didžiojo Šaulių Kuopa, Chicago 25,00
M. Premeneckienė, Clevel 10,00
P. Razgaitis, Cleveland ... 2,00
E. Leleiva, Richmond Hill 7,00
J. Juodgudis, Chicago 2,00
A. Mikulskis, Cleveland ... 1,00
D. Surantas, Rockford 2,00
V. Krivickas, Cleveland 2,00
J. Žukas, Richmond Hill 2,00
H. Gontar, St. Louis 2,00
X.Y., Santa Monica 25,00
R. Liormanas, Rochester ... 2,00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

rengimai. Paminėtina Liet. Bendruomenės Kultūros Klubu suruoštos 2 meno parodos: dail. Viktoro Vizgirdos Dailės paroda ir jo paskaita "Lietuvių dailės vingiai" š. m. balandžio 22-23 d. ir dail. Vytauto Igno grafikos paroda š. m. spalio 28-29 d.

J. Dačys

A. A.
PAULINAI

JOKŪBAITIENEI-TIKNIENEI

mirus, sūnui VYTAUTUI JOKŪBAIČIUI su šeima reiškiamė gilią ir nuoširdžią užuojautą

Vincas ir Sofija
Akelačiai